

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 "
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu,
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc la biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Cu și garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

MAREA ADUNARE.

Privitor la adunarea națională conchemată pe Mercuria trecută, 16/28 Noemvrie c. în cele de mai jos tipărim și noi convocătorul prin care ea a fost conchemată, cu subscrierile toate, ca să se vadă cum ea a fost pusă la cale de un mare număr de Români din toate părțile patriei noastre. Eată-o:

Convocare.

Cătră alegătorii români din Transilvania și Ungaria.

Prin ordinul presidial nr. 321 dela 16 Iunie n. a. c., trimis comitelui suprem comitatului Sibiu, și împărțit de acesta presidentului partidului nostru național la 20 Iunie a. c., ministrul treburilor din lăuntru a țerii a declarat de nelegiuită ființă și lucrarea partidului național român și a oprit lucrarea mai departe a acestuia. Totdeodată ministrul a pus însă în vedere, că partidul poate lucra și mai departe în formă de reuniune, (tovărășie), dacă scopurile sale nu lovesc în legi și dacă potrivindu-se poruncii ministeriale Nr. 1508/1875 își va face statute și va cere întărirea lor dela același ministru.

În această stare de lucruri subscrișii ne-am însărcinat, după obștească înțelegere, să cerem cuvântul și părerea poporului nostru asupra pașilor de făcut în urma stărilor de lucruri de azi. Spre acest sfârșit, conchemăm pe alegătorii români la o

adunare generală

care se va ține în Sibiu în ziua de Mercuri 16/28 Noemvrie 1894 și va desbata asupra întocmirii partidului național din privilegiul poruncii ministeriale pomenite.

Facem apel la toți alegătorii români să se înfățișeze în număr cât se poate de mare!

Sibiu, 19 Noemvrie 1894.

Din *Lugoj*: Dr. George Popovici, protopop.

Din *Arad*: V. Mangra, profesor, Dr. Stefan C. Pop, Dr. George Popa, P. Truța, avocați.

Din *Bistrița*: Dr. D. Ciuta, Dr. G. Tripon, avocați, Alexandru Silași, protopop.

Din *Olpret*: Dionisie Vaida, proprietar.

Din *Timișoara*: Dr. Valeriu Branisce, publicist.

Din *Sibiu*: Onoriu Tilea, inginer, Russu-Șirianu, publicist, Dr. P. Cioran, medic, Zacharie Boiu, asesor consistorial, Demetriu Cunțan, profesor, Silvestru Moldovan, publicist, Iosif Pop, proprietar.

Din *Orăștie*: Dr. Silviu Moldovan, avocat, Aurel P. Barcianu, funcționar.

Din *Săliște*: Dr. Nicolau Maier, protopop.

Din *Blaj*: G. Bărbat, paroch, administrator protopopesesc, I. Brut Hodoș, director de bancă, Dr. Al. Pop, medic, G. Vancea, proprietar, Vasile Oltean, avocat, I. Pop Păcurariu, preot, Teodor Onișor, proprietar.

Din *Abrud*: Dr. Vasile Fodor, avocat, Dr. I. Crișianu, avocat.

Din *Cărbeniș*: Gr. Sima a lui Ioan, preot.

Din *Brașov*: S. Axente, fost tribun la 1848—49, Dr. Eugen de Lemenyi, Dr. Dumitru Pop, Dr. Eugen Mețianu, avocați.

Din *Săcele*: Victor Popea, preot.

Din *Sătmar*: Alexe Berinde, protopop, Constantin Lucaciu, preot, Gavriil Barbul, proprietar.

Din *Oradea-mare*: Iosif Vulcan, publicist, Nicolae Zigre, Dr. Ioan Buna, Dr. Coriolan Pop, Dr. Florian Duma, Iosif Roman, Iosif Erdely, avocați; Nicolau Diamandi, preot, Iustin Ardelean, publicist.

Din *Șiria*: George Popovici, protopop, Marcu Păscuț, protopop, Vasile Popovici, preot, Dr. I. T. Mera, medic, Dr. Iacob Hotăranu, avocat, Vasile Bistran, preot, Nicolae Lăzărescu, econom, Teodor Șuteu, Alexiu Doboș, învățător.

Din *Galșa*: Iuliu Groșoreanu, învățător, Ignatie Serb, preot.

Din *Mercuria*: Ioan Droc, protopop.

De pe *Câmpie*: Vasile Suciu, preot, Romul Orbean, Ioan Boeriu, Catona, preoți.

Din *Turda*: Iuliu Vlăduț.

Din *Șomcuta-mare*: V. Dragoș, A. Medan.

Din *M.-Ludoș*: Nicolae Solomon, protopop.

Din *Pilul-mare*: Mihaiu Rațiu, preot, Stefan Leucuția, Moise Pantos, Mitru Hărțic.

Din *Giula*: George Ciobriș preot, Vincențiu Pantos, preot, Teodor Lucaciu, învățător, Alexandru Pașca, econom, Flore Bete, econom.

Din *Bărgău*: Simeon Monda, protopop.

Din *Șieu*: Ciril Deac, protopop.

Din *Șintereag*: Mihailă Făgărășanu, protopop.

Din *Brașfalău-de-sus*: Vasile Bălan, preot.

Din *Nușfalău*: Ioan Pop, preot.

Din *Majer*: Lazar Avram, preot.

Din *Iva-mare*: Ieronim Slavoca, preot.

Din *Borgo-Bistrița*: Anchidim Candale, preot.

Din *Borgo-Tiha*: Ioan Dolona, preot.

Din *Rebrișoara*: Anton Precup, preot.

Din *Nășud*: Alexiu Larionessi, avocat și Ioachim Murășianu, avocat.

Din *Biserica-Albă*: Ioan M. Roșu, Dr. Aureliu Novac, D. Balanescu, Constantin Paleu.

Din *Oravița*: Alexandru P. Popovici, protopop, Dr. Alexe Manguica, avocat, Dr. Petru Cornean, avocat.

Din *Vinga*: G. Lazar, avocat.

Din *Chinez*: Jiva Stevi, mare proprietar.

Din *Vârșet*: Dr. Petru Zepineag, avocat.

Din *Iertop*: Teodor Panciovan.

Din *Lugoj*: Dr. Ioan Nedelcu, avocat, Dr. Stefan Petrovici, avocat, Nicolae Birescu, preot.

Din *Caransebeș*: Andreiu Ghidiu, protopop, Gerasim Serb, profesor.

Din *giurul Lugojului*: (în Bănat) Iuliu Musta, Ioan Lințiu, Al. Stancoviciu, Nicolau Porta, Ioan Bogievici, Partenie Pestian, Iuliu Olariu, George Popovici, preoți, Vasile Jurca, proprietar.

Din *Curticiu*: Grigorie Mladin, Teodor Pinte, Cornel Nadi, preoți.

Din *Seini*: Anton Ghitta, Avram Breban, preoți.

Din *Lugoș*: Ioan Vidu, învățător.

Din *Nădlac*: Nicolae Chicin, preot, A. Marcoviciu, Sofroniu Cohirca, Petru Precupaș, Onea Pria, Stefan Stroia, Pavel Roșcuț, Mihai Caba, Petru Șumandan, Chiril Vidican, Pavel Chicin sen., Pavel Chicin jun., Dimitrie Chicin, Stefan Chicin.

Din *Orșova*: Dr. Ioan Popoviciu, adv., Traian Hențu, Stefan Vior, Sofronie Didagra, Mihail Popoviciu, protopop, Vasile Segercian, silvicultor, M. Baias, Petru Călcianar, avocat.

Sin *Chișineu și giur*: Gavriil Lazar, preot, Dr. Georgiu Popoviciu, avocat, Grigorie Mladin, Teodor Pinter, preot, George Caba, Simion Pinter, Ioan Rafila, Ilie Pinter, Nic. Cociuban, Ioan Hențu, Simion Brage, Onuț Țăran, Anton Cicaviu, Dr. Ioan Trailescu, protopop, Demetriu Muscan, preot.

Din *Șimand*: Augustin Beleş, preot.

Din *Comleș*: Constantin Popovici.

Din *Orlat*: Petru Bradu, viceprotopop, Dionisiu I. Decei, cooperador parochial, George Stoia.

Gurariu: Ioachim Muntean, preot, Ioan Manta, preot, Dionisie Aaron, preot.

Din *Pectica*: Ioan Evițian, preot.

Din *comitatul Aradului*: Stefan Tămășdan, Dr. Demetriu Barb, preot, Teodor Orga, Petru Tămășdan, Petru Drăgan, Vasa Dragoș, George Cimpoeș, Remus Juncan, Stefan Iosa, Avram Buta, Nicolae Dragoș, Crăciun Mezei, Dimitrie Panta, Mitru Iuga, Emanuil Stefa, Mitru Iuga a lui Nicolae, Ioan Cruceanu a lui Marcu, Ponta Steva, Georgiu Vertaciu, Constantin Curea, Emanuil Puta, Iosif Selăgian, Dimitrie Panta, Mihaiu Palincăș Simeon Balint, Georgiu Tigu, Georgiu Panta Trifan, Vicențiu Ciorogar, Nicolae Ciugu, Mocian Pușcașiu, Dimitrie Țiținga, Arsa Crișan, George Sidovan, Tanasie Aconi, Dimitrie Cheveresșianu, Imbrane Ioca, Crișan Steva, Emanuil Dragoș, Teodor Cheveresșan, Nicolae Soldea, Arsenie Circu, Teodosiu Mihailovică, Samuil Ciorogar, Ioan Gravu, protopop în *Hălmașiu*), Petru Sirca, preot, Enea A. Joldea, Mihail Vidu, Nicolae Dragoș, Nicolae Sârcea, Petru Costin, Teodor Mițu, Solomon Crainic, Petru Ciungan, Ioan Ciorogar, Ioan D. Sida, Avram Giurgiu, Petru Mihaiăș, Traian Șuba, Alexandru Popescu, Nicolae Irimia, Nicolae Popescu, Ioan Nicula, Sinosin Șerban, Teodor Groza, Teodor Popoviciu, P. Irhas, Grigorie Toma, Nicolae Sirca, Ilie Sirca, Petru Ciungan, Nicolae Rugudan, Traian Popoviciu, Ioan Raicuț, Ioan Banciu, Nicolae Raicuț, Ioan Banciu, Irimie Sirea, Toma Gligorescu, Ioan Lucaciu, Ioan Stefea, Vicenție Cătană, Nicolae Cătană, Ioan Costin, Iosif Oncu.

*

Acestui convocător subsemnat de peste două sute de fruntași români din toate părțile, poporul nostru a și răspuns în chip vrednic. Încă de Marți dimineața un mare număr de bărbați români, profesori, advocați, protopresbiteri, preoți, se aflau în Sibiu pentru a se sfătui de cu vreme asupra adunării de mâne. Ear' trenurile ce sosiau atât peste zi cât mai ales cele de seară și de noaptea spre Mercuri, erau pline de lume românească din toate părțile sositoare. Mercuri dimineața mii de Români se vedeau pe ulițele Sibiului, vorbind cu foc despre starea noastră politică de azi și despre ce e de făcut acum.

La oarele 10 nainte de ameză s'a deschis adunarea prin o frumoasă și potrivită vorbire, de cătră dl *Vasile Mangra*, profesor în Arad, apoi s'a aclamat de președinte al adunării venerabilul domn protopop al Orșovei *Mihail Popovici*, care luând conducerea, lasă de se aleg doi vice-președinți, 6 notari, și o comisie de 50 de bărbați, care se lu-

creze un plan de *hotărîre*, care se se iee. La 11 ciasuri ședința adunării s'a ridicat, ca comisia de 50 se se apuce de lucru, ear' redeschiderea s'a vestit pe 12 oare. La jumătate la unu, ședința se redeschide și dl *Russu Șirianu* cetește frumoasa dare de seamă a acelei comisii, prin care rostul domnului *Petru Truța* propune, și adunarea primește întocmai următoarea bărbătească

Hotărîre:

I.

Adunarea alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, întrunită la Sibiu pe ziua de 28 Noemvrie 1894 pentru a-și zice cuvântul seu asupra poruncii ministrului trebilor din lăuntru ale țerii de dto 16 Iulie n. a. c. nr. 321, prin care se oprește lucrarea partidului național român și 'i-se cere acestuia a se întocmi în reuniune cu statute întărite de guvern:

declară această poruncă de neconstituțională și neîntemeiată pe nici o lege a patriei!

Și de vreme-ce această purtare volnică nu s'a aplicat față cu nici un partid politic din patrie, și sufoacă un drept de căpetenie al cetățenilor:

adunarea protestează sərbătorește contra ei și declară hotărît, că națiunea română, conștie de drepturile sale politice-naționale, respinge dela sine prepusul că ea se va pleca se-și facă viețuirea și lucrarea sa politică atârătoare dela porunca guvernului!

II.

Adunarea vestește de nou, că partidul național român din Transilvania și Ungaria susține în toată întregimea sa programul politic votat de conferența generală a reprezentanților alegătorilor români ținută la Sibiu în 12, 13, 14 Maiu 1881, ear' pentru ducerea în deplinire a acestui program, partidul național va lupta și în viitor pe toate căile și cu toate mijloacele legiuite. Totodată adunarea declară, că membrii comitetului cen-

tral aleși de conferența națională din 21, 22 Ianuarie 1891, precum și aceia cu care comitetul s'a întregit în urmă, sânt bărbații de încredere ai partidului!

III.

Adunarea alegătorilor români *protestează sərbătorește în contra prigonirilor politice*, care în urmă manifestațiunilor sale legale și constituționale pentru drepturile sale, s'au pornit în contra poporului român pe toate terenele. Căci deși aceste manifestațiuni au decurs în toată liniștea fără de a turbura ordinea publică și a vătămă drepturile, libertatea și siguranța celorlalți cetățeni din patrie, totuși mulțime de români au fost loviți și mai ales în contra luptătorilor celor buni ai națiunii române se duce o prigonire de ne-mai suferit pentru chinuirea și înfricarea lor, ba chiar și drepturile bisericilor române s'au vătămă în mod volnic, oprindn-se adunările reuniunilor învățătorești, sinoadele preotești și chiar și congresele școlare și bisericești, făcându-se astfel peste puțină lucrarea și desvoltarea liberă a Românilor, până și pe terenul curat cultural și religios.

IV.

De vreme-ce conferența dela 24 Iulie 1893 a delegaților nostri a declarat de a sa întreaga lucrare a comitetului seu de 25, s'evirșită la porunca și în numele națiunii, lovitura guvernului contra acestui comitet, prin punerea la cale a vestitului *proces al Memorandului*, *trebuie se-l socotim ca îndreptat în contra întregii națiuni române.*

V.

Adunarea osândește și de astădată *politica guvernului*, care în numele „ideii de stat național-maghiar“, nesocotind chiar și puținile drepturi date în legea de naționalități, caută a ne împedca în desvoltarea noastră prin legi nouă, cum sânt legile școlare, cele bisericești, legea despre colonisări și al-

FOIȚA.

Dări de seamă.

II

Predicele dlui Dr. Em. Elefterescu.

Nu de mult a eșit de sub tipar în *Gherla* la tipografia „Aurora“ a domnului *A. Todoran*, un mare volum, purtând titula:

„Predice pe toate Duminecile și sərbătorețele de peste an, de Dr. Em. Elefterescu“. Prețul 1 fl. 50 cr.

Volumul se întinde pe 22 coale tipărite, (340 pagine); tiparul e frumos și ceteț. Cuprinde de tot 78 de predice. Venitul curat ce va eș din vinderea cărții, este dăruit pentru ajutorarea gimnasiului român din Blaj.

Dacă despre literatura noastră românească peste tot s'a zis și se mai zice încă, că e sărăcă, apoi această vorbă se potrivește negreșit mai ales în ce privește cărțile noastre de predice întocmite pentru popor. În

privința asta sântem cu adevărat săraci. Abia câțiva slujbași de-ai altarului au încercat se întocmească predice potrivite și se le tipărească, și, durere, aproape toate încercările, slab isbutite sau chiar nici decum! Pentru aceea preoții nostri și cei-ce ar dori se țină poporului predice, vor fi simțind negreșit această lipsă foarte mult, și vor ști câtă dreptate avem când ne plângem de sărăcie pe acest teren.

Domnul *Dr. E. Elefterescu*, medic în România, de naștere Ardelean și teolog absolut, s'a simțit îndemnat se cerce a umplă acest gol, și a alcătuit cartea de predice de care vorbim. Predicelo d-sale sânt scrise ușor, (fără multă profunditate), potrivit puținței de pricepere a poporului. Aduce înainte pilde de tărie în credință, de jertfăre pentru credința în Christos, de fapte bune în numele lui și pentru dragostea lui s'evirșite, și altele și altele, — pilde înălțătoare de suflet și cultivătoare a lui. Din parte-ne recomandăm preoților nostri cartea dlui Elefterescu.

im.

Poesii populare.

Din Pianul-de-jos.

Culese de *Ilie Androne* june.

Lasă, bade, boii 'n foi
Și vină seara la noi,
Eată badea boii paște
În fundul grădinii noastre,
Și-și tot mînă slugile
Să-i trimit eu buzele,
Da eu nu am nebunit
Să-mi trimit buzele 'n vînt,
Nice nu am căpiat
Să-mi trimit buzele 'n sat,
Vie el cu capul lui
Nu se 'ncrează nimărui!
Dacă vrea se mă iubească
Potracări se nu-și tocmească!
Bade, potracării tîi
Aceia-s dușmani de-ai mei!

Badea Ungur și calvin
Eu copilă de român,
Badea ungar și cu cisme
Se uită după Române,
Rupă-i dracu cismele
Să lase românele.

tele, prin care el țintește la stîrpirea naționațităților.

VI.

Socotind binele cel mare ce se cuprinde în buna-înțelegere, în dezvoltarea liberă și pacnică a tuturor naționalităților, care toate împreună alcătuiesc statul și patria noastră obștească: *adunarea este pentru întrunirea congresului naționalităților*, în care pe temeiul unui plan de obște, însă cu susținerea neschimbată a programului partidului național român, se lucrăm spre binele și dezvoltarea culturală, națională și politică a fiecărui popor.

VII.

Adunarea aduce cea mai calduroasă mulțumită tuturor bărbaților de stat, publiciștilor și amicilor poporului român, care au urmărit cauza noastră dreaptă și au spriginit-o cu zel înaintea judecății lumii civilizate.

Asemenea aducem mulțumita noastră fraților noștri din regat, care în aceste zile grele nu-și uită de noi.

VIII.

În fața încercărilor de a înfățișa luptele noastre politice ca lupte primejdioase, care ar tinde la atacarea întregității statului:

adunarea alegeților respinge dela sine ori-ce bănuială de acest fel, deoarece partidul național român din capul locului a luptat și luptă cu mijloace legitime și pe teren legitim.

*

Fiecare punct al acestei hotărîri a fost cu nesfîrșite aplauze primit și cu nespuse însuflețire! După aceea se vestește că au sosit o mulțime de telegrame de felicitare din toate părțile, peste 60. Le vom publica pe rînd și noi.

În urmă acestora, marea mulțime ce luase parte la adunare, peste patru mii de oameni, s'au împrăștiat în bună rîndueală cântînd:

„Deșteaptă-te Române!“

Bețe în roate.

(*) Dacă ești om cinstit, și din o pricină ori din alta, ajuta nu poți ori nu vrei, nației tale în lupta ei pentru drepturile sale, atunci cel puțin stai la o parte privitor și lasă-i în pace pe cei-ce și pot și vreau să o facă aceasta.

Între noi însă sînt și oameni de aceia, care nici nu vor să-ți ajute, dar' nici în pace nu te-ar lăsa să mergi înainte, ci — îți pun și ei înșiși bețe în roatele carului național, și tot mai au obrazul de-a spune că și ei sînt buni Români, și că din „dragoste“ pentru poporul românesc îi pun bețele în roate!..

S'a dovedit aceasta mereu în cursul vremii, odată în chip mai mult altă dată mai puțin vedit.

Înainte de mergerea la Împăratul cu Memorandul, în partidul nostru național se aflau niște bărbați, care făceau mare gură românească și lumea îi credea că ne sînt deplin binevoitori. Făceau la politică, făceau la planuri de luptă care de care mai frumoase și amăgitoare, vorbeau în chip îmbătător de plăcut poporului și erau ținuți pentru aceea ei de conducători ai trebilor naționale.

Cînd însă cei din jurul lor, înflăcărați de dorul de a mai vedea și fapte, nu numai tot vorbe și planuri, le-au zis: dar' bine domnilor, cînd? cînd ne apucăm de dus în deplinire aceste frumoase planuri? atunci domnii cei meșteri în vorbe, au răspuns: stați! nu e încă vremea potrivită, nu-i „oportun“, fiți cu îngăduință, mai așteptați, mai așteptați!... Și oamenii au așteptat o zi, două, un an, doi, trei, cinci, zece, — și vorbele tot curgeau gîrlă, ear' de fapte nici poveste!.. Și și-au pierdut oamenii răbdarea și au prins a se îndoi că acești bărbați ne-ar fi adevărați binevoitori, și s'au gândit mult, și au ajuns la încredințarea, că într'adevăr de vor mai asculta de acești oameni, va

trebul să așteptăm după fapte pînă-'i lumea și să ne facem de ris cu tot neamul nostru, ca șoarecii care tot țineau la sfaturi că să pună clopot pe mîta și n'avea nici unul curajul de-a cerca să-'i pună c'opotul! Au ajuns la încredințarea că acești oameni tot împodobesc la carul național, pun flori pe laturile lui, aprind lumina pe lîngă el, îl fac scilicidios ca pe o jucărie frumoasă: dar' cu el din loc nu au de gînd, nu vor să pornească pînă-'i lumea! Și acești țînători în loc ai carului nației erau domnii cei mari românești din Bănat, familia *Mocsonyi* și cei ce se țin de dînsii. Oameni bogați, înrudiți cu ministri unguri din Pesta, pretini cu Ungurii cu trecere de acolo, ei făceau la noi gură, dar' mînau apa pe moara pretinilor lor, țînînd oprit carul nostru, pe cînd aceia înaintau mereu și lucrau la pierderea noastră. S'a simțit acest lucru și s'au ridicat bărbații noștri învetați, *mai săraci în averi* de zeci de ori ca domnii *Mocsonyești*, dar' și de zeci de ori *mai bogați în bunăvoință* față cu poporul român, sărac, năcăjit. Și au zis acești bărbați: în laturi domnilor, sîntem sături de atîta vorbă: *noi fapte vrem!*

Nu vreți voi să vă puneți pe lucru: *ne vom pune noi!* Era vorbă de a merge cu *Memorandul*, cartea plîngerilor poporului român, la Împăratul. Planul era de un lung șir de ani făcut. Memorandul chiar gata. *Mocsonyi* și prietini ziceau: nu mergem încă, nu-'i vremea potrivită: *să mai așteptăm... să mai așteptăm!...* Bărbații cei cu adevărată durere de inimă pentru binele poporului au strigat: *Nu mai putem, nu mai putem!* Și în 1892, în Conferința cea mare de atunci au dat în laturi pe *Mocsonyi* și soții, și au ridicat deasupra comitetul național în frunte cu *Dr. Rațiu* zicînd: Sături de vorbe, noi pe lucru voim să ne așternem. Fapte, fapte, să rodească politica noastră! Carul național a fost ca prin minune urnit din loc, el a început a merge cu curaj înaintea și

Din Mărgău (Munții-Apuseni.)

Culese de *George Ungurean* june.

Dragul meu păhar cu vin,
Învată-mă cum să'nchin
Cătră omul cel străin.

Tu, mîndruță, din Bănat
Astă-vară ce-ai lucrat?
De n'ai lepedeu pe pat,
Nici cămeșe pe bărbat?

Nu te supăra mireasă,
Că lădoiu-i la fereastră,
Grâu'n Teara-Ungurească,
Cucuruzul pe Câmpie,
Porcu-i dat în sărăcie.
Nu te supăra, mireasă,
Că băta-i pe grindă'n casă
Și-'i cioplită'n șese dungi
Cătu-s spatetele de lungi.
Nu te supăra, mireasă,
Că-acum mergi la tine-acasă,
Pân' ai fost la frații tăi
Purtai primă și cercei;
Acum îi purta năframă
Și dela bărbat o palmă!..

Din Ternoava, (în Bănat.)

Culese de *Petru Gejtu* june.

Doamne, nu te mânia
Pentru lăcomia mea,
Că eu, Doamne-'s lăcomos
Pe omul care-i frumos.

Du-mă, Doamne, 'n rai cu flori,
Unde-'s fete și ficiori,
Nu mă duce 'n iad cu spini
Unde-i loc pentru bătrani.

Mai de astăzi mai de mîne
Mă duc, mîndro, dela tine,
Dorul meu ție-'ți rămîne,
Tu 'mi-'l ține și 'mi-'l leagă.
Într'un colț de cârpă neagră,
La patru zile 'l desleagă,
De-o fi cârpă tot frumoasă,
Să știi că mă 'ntorc acasă,
De-o fi cârpa sîngerată;
Tu, mîndro, altul îți caută,
Caută-'l bine și-'l alege
Nu mai trage-a mea nădejde.

Din Sălcuia-de-sus.

Culese de *Ioan Praja*, june.

Hai, mîndră, să bem la vin!
Da 'ntre noi mai este-un spin,
Un spin care 'mpunge rău,
Și-acela-i bărbatul tîu,
C'asa se uită la mine,
Ca și mîta cătră căne,

Dragu mi omul pe lume
Care vede și nu spune,
Și mă vede și pe mine
Și nu spune cătră nime,
Dar' uritu-i, Doamne, omul
Care bagă vorbă slabă
Și el n'are nici o treabă!..

Du-mă, Doamne, și mă pune
Unde-'s nevestele bune
Și copiii nu știu spune.

Pentru tine, lele hăi,
'Mi-a perit iarba pe văi
Și polog de nouă clăi.

a băga groază în dușmani. Atunci dnul Mocsonyi și soții, în loc să-i dea pace cel puțin, a început să-i pune bețe în roate! Dar' n'a isbutit să-l impedece. Însuflețirea cu care bărbații *faptelor* îl trăgeau înainte, urmași de tot poporul român apăsător, era cu mult mai mare, decât ca moleșitul domn cu puținii sei pretini, să-l poată impedece!

De atunci și până azi carul nostru a înaintat mereu și puternic, trecând peste multe pedeci și înfrângându-le. S'a cheltuit multă oboseală, multe puteri, multe parale și multă libertate personală; mulți au fost înfundați fără milă în temniță pentru curagiul de a se fi pus la tragerea acestui nobil car, dar' toate s'au jertfit bucuroși pentru o cauză așa sfântă ca cea a poporului nostru.

De o pedecă mare însă s'a isbit el în drum: de procesul Memorandului! Acesta i-a desprins deodată și în chip crud pe cei mai voinici luptaci și conducători, și — carul a poticnit nițel, s'a oprit pe o clipită locului. . . N'a trecut însă decât foarte puțină vreme, până să se adune alți bărbați și să se pună pe locul celor înlăturați cu puterea baionetelor, și să ducă ei mai departe carul, lupta. Și ei s'au adunat destul de mulți, destul de iute. Și semnul începerii lucrării lor și a smucirii din loc a scumpului car, a fost adunarea conchemată pe Mercurea trecută la Sibiu! Mare însuflețire a trezit această conchemare. Sute de fruntași români și țerani chiar, au făgăduit ajutor și au alergat să-l dea.

Și în clipa asta, în mijlocul acestei însuflețiri, au trebuit să ese de nou la iveală cei căror nu le e la inimă propășirea noastră, scârboșii punători de bețe în roate! . . .

Di *Alexandru Mocsonyi*, rudenia ministrului *unguresc* Bethlen, s'a ridicat eară. A scris în «*Dreptatea*», foaia lui din Timișoara, un articol *contra* adunării Românilor din Sibiu, zicând că nu-i va

recunoaște nici o vrednicie, că toată treaba e un lucru slab, că ce se va hotări acolo Românii n'au să o socotească de hotărâre a lor, că, în urmă, mai bine ar face cei-ce au pus adunarea la cale, să o oprească tot ei și să nu o țină, că încă nu e vremea potrivită, ci să mai așteptăm, să mai așteptăm! . . .

Nici o foaie *ungurească* nu ne-a batjocorit adunarea, înainte chiar de a se ținea și nu a scris contra ei. — „Dreptatea” cea *românească* din Timișoara însă, la porunca stăpânului ei Mocsonyi a scris! Firește n'a prins nimic vorba lor, decât că a trezit scârba tuturor Românilor de bine, ba nici chiar Ungurii nu i-au lăudat pentru această urită purtare! Ei sunt puțini, și azi și cei-ce până mai ieri alaltăieri credeau încă în scrisesele foi din Timișoara, căci părea bună, — să înscârbesc și să rușinează de ea, pentru uritul fapt de a pune bețe în roatele carului națiunii chiar în aceste vremuri grele! . . . În *Orăștie* o ceată de tineri așa de mult s'a năcăjit pe zisa foaie, că în piață în mijlocul unui mare sgomot. — a ars numărul cu scrisoarea dlui Mocsonyi! Ear' tinerimea universitară română din Viena și Cluj, a trimis la Sibiu telegrame în care îl ocărăște rău și ea pe Mocsonyi pentru urita lui încercare de a face desbinare între Români!

Le-am scris acestea ca să iee la cunoștință iubiiții noștri cetitori și buni Români, că se află niște oameni primejdioși, care tot mai zic că sunt Români buni, ear' când la adecă fac pedeci și rău neamului lor, și aceia vorbesc azi prin rostul foi din Timișoara „*Dreptatea*” la spatele căreia stă vestitul Mocsonyi. Acești oameni, nici cu noi nu merg, nici în pace nu ne lasă!

Să ni-i însemnăm bine, ca să știm ce să dăm pe ei și pe *vorbele* lor!

Frați Români! Fiți treji și cu ochii în patru, și să nu vă înșelele fiecine!

EPILOG

la

PROCESUL MEMORANDULUI.

Di Septimiu Albin, trimite din București spre publicare următoarea scri-soare:

Iubiți amici!

Vă înștiințez că am sosit în pace aici și nu am de gând, deocamdată, să mă reîntorc în mijlocul vostru. Am venit adecă în hotărârea de a nu mă supune sentenței, adusă contra mea, în procesul *Memorandului* de tribunalul de condamnare din Cluj. Sânt va să zică, hotărât a nu intra în temnița *ungurească*.

Ori-cum se va judeca, pentru moment, această faptă, atât de divergentă de atitudinea celorlalți colegi ai mei, condamnați în același proces, eu n'am hesitat să o săvîrșesc, având firma convingere că a fost datorința mea patriotică ca acum sub toate impregiurările să-mi salvez libertatea de acțiune. Dar' și mai mult decât convingerea mea m'a îndemnat la pasul făcut *sfatul și aprobarea generală a tuturor, dar' absolut a tuturor luptătorilor și amicilor de aici ai cauzei noastre naționale*.

Nu m'am crezut deci îndreptățit să mă sustrag dela irecusabila datorință ce în chipu acesta mi-s'a impus, și în consecuență am preferit exilul de bunăvoe intrării în temnița *ungurească*, fără de a ști și a cerceta, dacă prin aceasta mi-am ușurat sau mi-am îngreunat soarta mea și a familiei mele.

Nu aş voi însă, ca pasul meu să se interpreteze astfel, ca-și-când prin el aş fi intrat în conflict cu membrii întemnițați ai comitetului nostru național. De aceasta nu poate fi vorba. Colegii mei condamnați au intrat în temniță în urma hotărârii comune la care și eu am participat. Astăzi însă, după câte s'au întemplat dela întemnițarea lor încoace, mie și amicilor mei, de acasă și de aici, ni-se pare potrivit cu interesele cauzei naționale, tocmai a nu face ceea-ce atunci ne credeam datori să facem.

Pentru-că astăzi nu mai este vorba să dovedim, prin intrarea în temniță tăria convingerilor noastre, precum și hotărârea noastră de a reclama drepturile poporului român *chiar și cu prețul vieții*. Astăzi acestea sânt dovedite, dar' este în același timp dovedit

Din Ciacova.

Culese de *Ioan Roșu*, june.

Câte fete 'n sat la noi,
Poartă fire de trifoi,
Și drăguț au câte doi.

Asta-i, nana, o știu bine,
Că m'o sărutat pe mine,
Asta-i, nana, o cunosc,
Că m'o sărutat în post,
Chiar în postul Paștilor,
Făcând năcaz popilor.

Pe mândruța care-o vezi,
Am sărutat-o 'n livezi,
În livadea lângă rîu,
Acolo ne-am întâlnit,
Nu știu cine m'o văzut,
Ved că satul g'o umplut.

Busuioc crescî în viie,
Eu te-as pune în pălărie,
Pe uliță te-as purta,
Fetele le-as săruta.

De pe valea Someșului.

Culese de *Mateiu Andron*, învățător.

Trecui gardul și-o grădină,
Până la mândra Irină,
Ea durmia lângă stupină,
Și măsă-i făcea de cină.
Scoală-te, mândră Irină,
Vină și-ți pune de cină,
Și cină se poți dormi,
Și nu te tot năcăji,
Cu gândurile badii.

Spune-i, mândră, maică-ta,
Să 'ngrădească ulița,
Tot cu in și cu pelin
Ca noi să nu ne 'ntălnim,
Numai Lunea 'n Cluj mergînd,
Marția 'n șatră tîrguind,
Mercuri acasă venind, —
Și Joi seara 'n șezătoare,
Și Vineri la mărătoare,
Sâmbăta numai odată,
Dumineca ziua toată.

Dela Cojocna.

Culese de *Victoria Nemeș*, jună.

Pân' eram, badiță, acasă,
Mă 'mbrăcam ca o mireasă,
Ca o dalbă jupâneasă,
Cu cercei și cu mărgele,
Cu ghioci cu floricele,
Ca să-i fie drag de ele.

De când badea nu mai vine,
Crinișori și mărăcine,
Veștejesc și trec ca mine.

Norule ușor de vară,
Crește mare până 'n seară,
Și te 'ntinde preste țeară,
Peste văi peste hotară,
Ca să ploaie și să peară,
Oștile burcușilor,
Să întoarne ear' cu dor,
Ficiorășii mamelor,
Și drăguții fetelor! . . .
Să dea bunul Dumnezeu,
Să 'ntoarne și badea meu.

și aceea, că stăm în fața unui adversar, care nu ține cont nici de voința popoarelor, nici de interesele patriei, nici de dreptate și echitate, nici de nimic, ci merge orbește înainte lovind cu brutalitate tot ce se pune în calea intereselor sale de putere și asupra.

A mai fi „leal” față cu asemenea adversar a te mai supune „justiției” lui, *astăzi când peste treizeci de patrioți români gem în temnițele unghurești*, 'mi-se pare a fi ridicol. Dar' ma' mult 'mi-se pare păgubitor chiar, a-ți încătușa pentru ani de zile, inteligența și a-ți paraliza puterea de muncă, intrând în strimtoarea temniței, într'un timp când cauza națională reclamă zelul și puterile tuturor filor națiunii, într'un timp, când în *străduțate mai mult și mai cu succes se poate lucra decât chiar acasă*, și mai presus de toate într'un timp când este evident că guvernul din Budapesta voește să facă liniște în giurul chestiei române prin întemnițarea tuturor celor ce, cu cuvântul, în presă, sau în orice alt chip, se afirmă ca luptători naționali.

Sub asemenea împregiurări refugiare nu este numai legitimă, ci de-adreptul necesară, impusă de interesele naționale.

Având acestea în vedere, mărturisesc că îmi pare bine a mă fi putut refugia și cred că precum aici, așa și în patrie mă vor aproba toți Români de bine.

O ved această cu atât mai vârtos, după ce îmi pare evident, că este mai comod a sta în temniță, decât a te expatria, nu pentru a te căpătuși, ci pentru a-ți păstra posibilitatea de a lucra și mai departe pentru revendicarea drepturilor naționale. Îmi pare apoi evident, că prin intrarea în temniță nu se face națiunii, între împregiurările de față, un mai bun serviciu decât prin continuarea luptei, fie și din afară de patrie.

În sfârșit mărturisesc, că da, nu am avut curagiul să mai iau răspunderea pentru o nouă întemnițare — pe doi ani și jumătate. Mărturisesc însă totodată, că ori cât de bine 'i-ar ședea bărbatului să arete curagiu personal, nu ambiții de felul acesta, ci binele națiunii trebuie să fie normativ pentru faptele sale. Conduc de acest principiu, am intrat până acuma de trei-ori în temnița unghurească, când 'mi-s'a părut necesar să o fac, și n'am intrat a patra-oară, când și mai necesar 'mi-s'a părut să nu o fac.

Și în cele din urmă, nu atât prin suferințele lor, ci, când le-au putut evita, cu atât mai mult prin continuarea luptei până la izbândă au binemeritat dela națiunile lor emigranții altor popoare în era lor de lupte pentru libertate și emancipare națională.

București, 12/24 Noemvrie 1894.

Cu frățescă dragoste al vostru
S. Albini.

Schimbare de guvern.

(.) Oameni îngânfați, increzuți pe spriginul Jidănimii și al păgânismului din țeară, stăpânitorii noștri din Pesta, ministrii unghuri, au pornit pe calea cutezanței oarbe a face lucruri care numai cu capul a mână se pot face. Ei au pornit goana ne bună contra națiilor nemaghiare, ei s'au apucat de fabricarea de legi de așa în-tocmite, cât care de care să fie mai bun sprigin, mai tare proptă unghurisirii și mai păgubitoare națiilor nemaghiare. În șirul

acestor fel de legi sunt a se socoti și cele din urmă legi așa numite „bisericești” cu căsătoria civilă în frunte. Au căsunat aceste legi atâtea neplăceri nu țerii numai, ci însuși Maiestății Sale Împăratului. Ne aducem încă aminte de frecările dintre guvern și Casa Domnitoare, urmate de lăpădarea ministrilor dela cărmă și de revenirea lor în urma unor desnădejduite încordări și efortări. Au trecut trei din cinci planuri de legi și prin Casa-Magnaților și ar fi fost să se sfințească îndată de Maiestatea Sa spre a se ridica la putere de lege. E jumătate de an de atunci însă și sfințirea nu a mai urmat! Semn vedit acesta că Maiestatea Sa nu mai are de loc încredere în ministrii sei unghuri de azi. Trăgânarea sfințirii legilor trecute prin amândouă dietele, a fost un timp de așteptare ca să se vadă că nu cumva încăpăținării ministri unghuri care în repetite rânduri au vătămă chiar și pe Maiestatea Sa prin purtarea lor, vor da semne de îndreptare. Dar' de unde? Din oameni stricați, fără D-zeu și fără pă sare de drept și de dreptate, mai poți tu face oameni deplini? Nu! Ministrii unghuri au dat chiar dovezi potrivnice. A venit în țeară fiul revoluționarului Kossuth Lajos dela 1848, a acelui Kossuth Lajos, care la 1848 a declarat familia Maiestății Sale de detronată, adevă alungată de pe tron, dorind el ca să ajungă Craiu unghuresc, ear' după-ce a fost înfrânt cu armadia lui, a fugit din țeară și a trăit în Italia și toată vieța lui a fost dușman familiei domnitoare și a ațîțat pe Unguri contra ei și a Austriei, — a venit fiul acestui revoluționar, care și el nu e altceva decât copilul tată-seu, și a început să facă o plimbare mare prin țeară, să facă cunoștință cu poporul unghuresc, și să-l însuflească în ascuns pentru a lupta să se scuture de domnia Austriei și a familiei domnitoare, și a alergat din oraș în oraș și a fost pretutindenea primit ca un Craiu, ca un Împărat, și ministrii unghuri au îngăduit această primblare, care, firește, nu putea să placă de loc Maiestății Sale, ci tocmai să-l încarbecască foarte. Așa a și fost. Dar' urmările n'au întârziat. Maiestatea Sa a chemat mai zilele trecute la sine pe întâiul ministru Wekerle, și azi e lucru hotărât și mărturisit de toate foile, că Maiestatea Sa a lăpădat dela cărmă țerii pe acești afurisiți ministri: Wekerle încăpăținatul, Szilágyi păgânul și punătorul la cale al proceselor contra Românilor, Hieronymi tata gendarmilor și prin ei vârsătorul de sânge!... În curenț vor fi ridicați la cărmă țerii alți ministri, dela care însă noi tot nu nădejduim nimic mai mult ca dela acestia. Multe guverne s'au schimbat, și noi mereu am nădejduit ca doară-doară va urma unul mai bun, dar' totdeauna ne-am înșelat. Toți sunt deopotrivă: care de care mai răi, mai fără D-zeu. Încredere în ei să nu ne punem: să ne punem însă încrederea în D-zeu și în puterile noastre proprii, și în fața tuturor noi să stăm încordați, puternici și cuminiți, cercând ca fiecare lovitură a lor îndreptată asupra noastră și a vieții noastre naționale: să o respingem cu bărbăție și să-i împedecăm ajungerea scopului!...

Să fim numai Români bravi, și atunci zeci de guverne nu ne vor putea înfrânge!

Avram Iancu.

Suma din numărul trecut:

2099 fl. 54 cr. și 223 lei, 50 bani. r.

Din Baia-de-Criș a adunat dnul Romul Coțoiu, dela următorii:

Romul Coțoiu 1 fl. 30 cr., Alexandru Draia 50 cr., Tisu Issacu 20 cr., N. N. 50 cr., Nicolae Crișan 20 cr., Zaharie Werner 50 cr., Francisc Chindia 20 cr., Belei Iozsica 20 cr., Sofia Darabați 10 cr., Hofbauer Gyula 20 cr., Martin Werner 10 cr., Johann Werner 20 cr., Nicolae Seterna 50 cr., N. N. 30 cr.

Suma 5 fl.

*

Din Micalaca a adunat dl Iota Păndan, dela următorii:

Iustin Dascăl 1 fl., N. N. 50 cr., Iota Păndan, 50 cr., Pavel Huțiu 20 cr., Retinger József 10 cr., Efta Tisler 10 cr., Petru Căpitan 20 cr., Pavel Florea 20 cr., Mitru Bugari 5 cr., George Sas 10 cr., Vasile Birău 5 cr., Macsa Gabor 5 cr., Savu Urlea 10 cr., Avram Alexa 10 cr., Petru Cameniță 20 cr., Savu Popovici 10 cr., George Tuduran 30 cr., Pavel Cameniță 10 cr., George Mihalcovici 10 cr., Todor Gabor 50 cr., Mitru Nini 10 cr., Savu Boari 10 cr.

Suma 4 fl. 75 cr.

*

Din Agadici a adunat Ioan Topală, dela următorii:

Ioan Topală cu soția sa Maria 20 cr., Dimitriu Andrițoiu 30 cr., Florica Mihailoviciu 10 cr., Adam Gârliștean 10 cr., Ilia Tămaș cu soția sa Ruja 10 cr., George Tămaș cu soția sa Măriuța 20 cr., Ruja și Ilia Tămaș, fiii lor 10 cr., Filip Bercea 10 cr., George Tămaș cu soția sa Maria 10 cr., Ioan It (Andrei) cu soția Floarea 10 cr., Ioan și Ilia It, fiii lor 10 cr., Mărtin Tămaș cu fiul lor Ioan și nora Ana 15 cr., Iancu Măteu cu soția Cătălina 15 cr., George Goiț 5 cr., Giurgiu Buză 5 cr., Zina Bălan 5 cr., Iosif Cărdu cu soția sa Elena 15 cr., Măria și Petra Cărdu, fiicele lor 5 cr., Ioan Goiț Neg. cu fiica sa Siminica 20 cr., Ioan Moldovan 10 cr., Ioan Frenț 20 cr., Mateiu Bercea cu fiul Onisim 26 cr., Ioan Raica 14 cr., Rusalin Cărdu 5 cr., George Turcu cu soția Maria 10 cr., Pavel și George, fiii lor 10 cr., Trifon Tămaș 5 cr., Ioan Tămaș cu soția Maria și fiica Rosalia 15 cr., Iagoda Simu 10 cr., Pavel Moldovan 10 cr., Elena Șutau 5 cr., Teodor Popa 10 cr., Iosif Vucan 10 cr., Ioan Brădicean 10 cr., Dinu Marcu 10 cr., Pavel Crețu 10 cr., Petru Cărdu cu soția Ana 10 cr., Iosif Mioc 20 cr.

Suma 4 fl. 55 cr.

*

Din Sadu a adunat economul Stefan Barbu, dela următorii:

Susana Barbu 20 cr., Elena Nic. Morariu 20 cr., Dumitru George 20 cr., Constantin Heuș 20 cr., Ioan Savu 10 cr., Demetriu Clainu 10 cr., Stefan Hanea 20 cr., Dimitrie Dancanet 10 cr., Dumitru Ivan sen. 10 cr., Ioan C. Muntean 10 cr., Savu I. Cimpoaia 20 cr., Nicolae Muntean 20 cr., Ioan Popu (Vidran) 20 cr., Vasile Șuha 20 cr., Nicolae N. Morariu 5 cr.

Suma 2 fl. 55 cr.

*

Din Doman a adunat George Jurca, dela următorii:

George Jurca 50 cr., Nicolae Jurca 50 cr., Petru Franț 50 cr., Fiica lui Icoane 20 cr.,

Sujac Valerie 30 cr., Barbu Petru 20 cr.,
Cornel Franț 20 cr., Roma Coloșoara 10 cr.,
Suma 2 fl. 50 cr.

Din Orșova a adunat dl avocat
Petru Călcunariu dela următorii:

Anetta Călcunariu 1 fl., Petru Călcunariu 1 fl., Iorgu 50 cr., Benvenuto Antonio 50 cr., Leop. Clementz 50 cr., Dornhoffer Iosef 50 cr., Mich. Săbău 50 cr., Nicol. Băiaș 50 cr., Nicolae Spătariu 1 fl., Petru Dămășescu 50 cr., Relia Vasile 50 cr., Ioan Vior 30 cr., Membrii Silviculturii comunității de avere a cercului Orșova aflunați de dl Vasile Tegercianu 9 fl.

Suma 16 fl. 20 cr.

Din Solomon s'au adunat prin economul Anania Horvat, dela:

N. N. 25 cr., Zaharia Costeiu 20 cr., Strol David 20 cr., Nechita Pascu 5 cr., Todor Nechita 5 cr., Anania Horvat 7 cr., Ioan Șandor 40 cr., Stefan Magdaș 10 cr., Carolina Horvat 5 cr., Magdaș Vasilica 4 cr., Teodor Fanca 4 cr., Ioan Maroșan 4 cr., Ionaș Magdaș 4 cr., Vasilica Maroșan 5 cr., Ioan Precup 4 cr., Teodor Marchiș 5 cr., Sandor Magdaș 10 cr., Ioan Aloaș 10 cr., Ioan Gisana 5 cr., Vasilica Turjanu 4 cr., Ioan Rusu 2 cr., Vasilica Lieze 2 cr., Alexa Racolția 2 cr., Josca Szép 2 cr., Toni Suchfejler 2 cr., Pavel Popu 2 cr., Petru Csorlaus 2 cr., Nastaria Fanca 2 cr., Ioan Lucaciu 2 cr., Filie Cheție 2 cr., Ioan Rusu Aidei 2 cr., Mărcuț Petre 1 cr., Zaharia Magdaș 1 cr., Todor Csorlaus 1 cr., Nechita Aloaș 1 cr., Vasilie Magdaș 1 cr., Onisia Căcanu 1 cr., Toni Szép 1 cr., János Aiben 1 cr., Ioan Reșișan 4 cr.

Suma 2 fl. 30 cr.

Din Spălnaca s'au adunat prin Constantin Sângerean, dela:

Constantin Sângerean 20 cr., Friedman Isak 10 cr., D. Pavel Duca 10 cr., Aron Boroș 2 cr., Ioan Cociș 3 cr., Ana Hada 5 cr., Gligor Andone 5 cr., Iosif Popa 10 cr., Susana Iacob 5 cr., Oana Aldea 3 cr., George Oprea 10 cr., Ioan Noșlacanu 20 cr., Manoilă Chiorean 4 cr., Angel Stanci 5 cr., George Ghiurca 10 cr., George Hopârtean 2 cr., Candid Cristea 20 cr., Gligor Baci 5 cr., Ioan Ciungan 10 cr., Iacob Stanciu 5 cr., Aurel Noșlacan 5 cr., Maria 5 cr., Cătălina Chiorean 5 cr., Mihail Opriș 10 cr., Ioan Gramadă 10 cr., Iacob Boar 10 cr., Ioan Podar 5 cr., Todor Podar 5 cr.

Suma 2 fl. 19 cr.

Din Valeasasului s'au adunat prin V. Smigelski, dela următorii:

Vasilie Smigelski 50 cr., Amalia Smigelski 50 cr., Lina Rîșniță n. Petrișor 5 cr., Emanuil Rîșniță 5 cr., Iosif Murășan 5 cr., Ioan Nemeș 5 cr., Augustin Belea 5 cr., Vasilie Hădărean 10 cr., Constantin Rîșniță 3 cr., Precup Spălnăcean 10 cr., Ioan Hădărean 5 cr., Militon Hădărean 5 cr., Moise Ivan 10 cr., Vasile Nistor 20 cr., George Cheșan 20 cr.

Suma 2 fl. 8 cr.

Singuratici ni-au trimis dl G. Ciuta, jurist în Cluj 1 fl., Nicolae Vulc din Pogăceaua 1 fl.

Suma 2 fl.

Suma întregă adunată până acum:
2143 fl. 66 cr. și 223 lei, 50 bani.

T Liviu Albini, dător de samă.

„Călințarul Poporului“.

„Institutul Tipografic“ din Sibiu de zece ani tipărește un călințar întocmit întru toate potrivit trebuințelor poporului însuși. În el aflăm tot ceea-ce ne lipsește în decursul unui an și în deosebitele împrejurări în care venim. După obișnuita parte calendaristică arătând în fiecare zi călințarul vechiu și nou, cu sfântul ori sărbătoarea lui, — aflăm adă însemnarea tuturor domnilor din Europa. Urmează îndrumări privitor la treburile ce le avem cu posta și telegraful, apoi „scala timbrelor“ (stampelelor), că adecă pe ce rugare ori cuitanță cât timbru trebuie pus, ca să nu le poată pedepsi finanțul. Urmează apoi numirea căpeteniilor celor două biserici române dela noi. Acestea sânt toate lucruri de folos. Dar „folosul“ vine a se împreuna și cu frumosul! Și în scopul acesta în „Călințarul Poporului“ se află tipărite și mai multe lucrări literare frumoase, de petrecere.

Cea dintâiu este „Văduvele“, novelă de Barbu Ștefănescu Delavrancea, unul din cei mai meșteri scriitori români. Novela e un adevărat boboc literar și e mai mare plăcere a o cetă! Aflăm apoi pe „Moțul și Domnul“, o istorioară hazlie scrisă de Ioan Vesa, învățător.

Și ear' urmează ceva de folos. Sub titlul „Economic“ se dau temeinice sfaturi „Despre stîrpirea omidelor“, despre cum se poate pregăti „Sirop de smeură și de cireșe“. Și ear' ceva frumos, de desfătare: Poesia: „Cu flori, cu ramuri verzi“, scrisă martirilor nostri de P. Dulfu; apoi minunata și însuflețita poesie: „Lupta vieții“ de George Coșbuc, cel mai mare poet român în viață. După acestea sânt câteva pagine de haz, de voe bună și de câteva ghicituri. În urmă e pusă „Insemnarea târgurilor“ din Ungaria, Ardeal, România, și o mulțime de „inseminate“, adecă îndrumări ca voind să-ți cumperi anumite lucruri de tot felul, unde să scrii după ele.

Călințarul are format mic, drăguț la înfățișare și de folos la întrebuințare, și deși se întinde pe nu mai puțin ca zece coale tipărite costă numai 20 cr., mai ieftin decât toate călințarele noastre de pretutindenea!

Din parte-ne îndemnăm pe toți cetitorii să cumpere acest călințar cerându-l dela Institutul Tipografic din Sibiu. Prețul se trimite așa, că în o epistolă punem un timbru de 20 cr. și pentru trimis prin postă unul de 3 cr.

CRONICĂ.

Bravele Seliștene. Femeile române din Seliște pot fi numărate între cele dintâiu în toate privințele. Domnia-lor la îndemnul prea vredniciei protopopese Maria Maier, au răspuns apelului de care am scris și noi în nr. 43 sub titlul „Prea nobile porniri“, adunând peste 800 de obiecte de tot felul, care de care mai frumoase și de preț, și trimițându-le la Brașov, de unde la București, spre a fi vândute la marea loterie, în folosul iubitorilor nostri întemnițați. Brave femeii!

Dela temniță. Se scrie din Sânt-Miclăușul-mare, că fruntașii și bravii țărani Simeon Albu, Gligor Foale, Vasile Albu și Mitru Raica sub conducerea domnului Traian Stoicanescu au cercetat în 23 Noemvrie n. pe iubiții nostri întemnițați din Seghedin, pe care i-au aflat pe toți sănătoși afară de părintele Dr. V. Lucaciu. Cu privilegiul acesta Sânt-Miclăușenii au predat un cojoc frumos bănațenească podobit cu curele tricolori, țaranului întemnițat Ioan-Doșu, care împlinindu-și pe-

deapsa, în 26 Noemvrie n. a părăsit temnița Seghedinului.

Procesul domnului I. Coroianu. Se știe, că contra dlui Iuliu Coroianu se pornește un proces, sub cuvânt că ar fi falsificat un pasaport pentru a pute trece în România. S'a încercat odată pertractarea, și nereușind a dovedi vina, s'a amînat pentru a mai căștiga dovezi și doară martori, ear' în 27 Noemvrie n. a fost ținută pertractarea din urmă, care s'a sfîrșit așa, că domnul Coroianu a fost aflat nevinovat de acusa sub care fusese pus, și așa s'a reintors earăși în pace la Seghedin.

Logoină. Dl Ioan Ciortea, culegător-tipograf și redactor răspunzător al „Tribunei“ și-a încredințat de fiitoare soție pe d-soara Elisaveta Modran din Sibiu.

Învitare. Comuna bisericească română gr.-or. din Cojocna va sërba în 21 Noemvrie a. c. st. v. jubileul de 100 ani dela zidirea bisericii sale; la care sărbătoare, subscrisul comitet parochial, invită pe toți preoții și binevoitorii sîntei biserici spre a lua parte. Cojocna, în 8 Noemvrie 1894. Pentru comitetul parochial: T. Ciortea, paroch. rom. ort. Elisei Gabor, notar.

Urmările beției. Din Viștea-superoară ni-se scrie că Ioachim Balescu de acolo a săvîrșit în noaptea de 26 Octomvrie o înfiorătoare faptă. Venind beat dela cărcimă, și neaflând tocmai mîncarea gata, și ciudă avînd pe femeea sa că nu se invoia la vinderea unei grădini, pentru-ca el să aibă ce duce Jidanului pe rachiu, — a prins a o lovi, și bătîndu-o s'a infuriat tot mai mult până a luat un cuțit și a spintecat-o de vie, omorîndu-o dimpreună cu fetul seu nenăscut, femeea îngrecată fiind... Eată miserabilele urmări ale păcatului beției. Întunecul temniței pe viață va fi răsplată plăcerii ce i-a pricinuit-o pe o clipită litra de rachiu jidovesc.

Mulțumită. Petru Moga Hârțigani cu soția și Nicolae Necșa cu soția, au dăruit laolaltă bisericii gr.-or. din Porcurea o evanghelie frumoasă în preț de 18 fl., o cădelniță în preț de 10 fl., pentru-ce li-se aduce și pe această cale mulțumită.

Mere și nuci frumoase cine are de vînzare în măsură cât de mare, poate să se pună în legătură cu Vasile Filimonescu din Kun-Szölesi (p. u. N.-Komlos), spunîndu-i cu ce preț le vinde, și dînsul le va cumpăra.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale T. O. în Pecica-română. Din îmbulzeala de material, abia în numărul viitor vom pute publica scrisoarea D-Tale.

D-sale D. Mărgineanțu, învățător în Secușig. D-Ta însuși recunoști aceea, că dai inspectorului extrase ungurești despre câți umblă la școală și despre absenții. Nici nu ești învinuit cu altceva. Asta e corespondență oficioasă. D-Ta nu ești dator să o faci ungurește. Respinge blanchetele ce le primești, și fă-ți D-Ta românești, și atunci te vom lăuda după vrednicie. Noi avem chiar la mână un astfel de extras edat și subscris de D-Ta, pe care e scris cu mână D-Tale că limba de propunere e „român és magyar“! De ce? Drept e asta? Atunci e rău! Și astfel, dl meu, nu ai fost pe nedrept atacat, ci poate ai fost prea domol atacat.

D-Sale Andreiu Dragoș, econom în N-fentós(?) Ne întrebi că ce înseamnă a pune pe cineva sub ligă! — Asta, dragă, nu înseamnă — nimic! Cuvîntul „ligă“, singur înseamnă „tovărășie“, „însoțire“, pentru un scop oare-care. De pildă „liga de pace“ înseamnă însoțirea unor împărății în scopul de a susține pacea. A intra „în ligă“ înseamnă a intra în tovarășie cu cei-ce o formează.

Proprietar și editor: T. Liviu Albini.
Pentru redacție, în lipsa dlui Ioan Russu Știrianu răspunzător: George Moldovan.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Deosebirea între animalele sănătoase și bolnave.

În vedere avem firește animalele agricole, așadar caii, bovinele (vitele), rîmătorii (porcii), oile și caprele.

Pentru de a cunoaște, dacă și încât animalele sînt sănătoase, este neapărat să fim cu deosebită luare aminte, când lucră sau odihnesc, la mîncat și adăpat, la pășune și în grajd.

Semnele mai de căpetenie, prin care se deosebesc animalele sănătoase, sînt următoarele:

Animalul sănătos mîncă nutrețul imbiat cu poftă și fără multă zăbavă; rumegătoarele rumegă bărbătește și curînd după-ce s'au săturat. Bălegarul (escrementele) se aruncă ușor și regulat și nu cuprinde nutreț nemistuit nici nu are miros neîndatinat sau culoare (față) cu totul osebită.

În stare sănătoasă, pelea e moale, pîrul scilpicios și căldura trupului deopotrivă răspîndită, urechile și coarnele fiind ceva mai reci. Rîsularea e domoală și nesilită, la cai de 10—12 ori pe minută, la bovine de 12—15, la oi și capre de 13—20 ori. Animalele sănătoase își îndreaptă capul și grumazul în sus, sînt vioaie și privesc cu băgare de seamă lucrurile dimprejur; privirea lor e liberă, ochii limpezi și vioi. Fiind sănătoase, bovinele se ling bucuros pe bot și nări și urmează a da lapte regulat; chiar și la boalele mai ușoare, laptele se impuținează une-ori în pripă.

Mersul în silă și însoțit de asudare grabnică este semn de boală.

Economul, care cunoaște mai de aproape semnele sănătății, ușor va ști face deosebire între animalele bolnave și sănătoase; căci toate abaterile dela semnele atinse mai sus îndegetează o boală oarecare. Mult mai anevoie este să știricească anumit boala, de care animalul pătîmeste. Animalele sînt lipsite de darul vorbirii și astfel se întîmplă une-ori, că chiar și veterinarul (doctorul de vite) nu izbutește voind să descopere felul boalei.

Am merge cu mult prea departe chiar și atingînd în câteva cuvinte, care din numeroasele boale de ce semne este însoțită. Vom țermuri deci vorba la înșirarea semnelor datorite boalelor mai îndatinate.

La boalele din lăuntru, animalul lasă capul să atîrne în jos și se mișcă în silă. Când și când își întoarce ochii înspre locul cu pricina, d. p. la colică. Dacă bolește la cutare picior, face ce face și se cruță, ridicînd piciorul și călcînd mai ușurel și cu oare-care sficală, ca-și-cînd 'l-ar înghimpa ceva.

Dacă animalul stă supărat și obosit, ciulind capul sau ținîndu-'l la o parte și

dacă calcă legănându-se, e semn învederat, că pătîmeste de cutare boală grea, cum sînt d. p. boalele de creeri, aprinderile de plumăni, de pelița coastelor sau de mațe și c. l. Pîrul sburlit și lipsit de luciul cum și slăbirea treptată presupun mistuire rea sau boale de stomac (rînză). Ochii învîpăiați presupun aprindere lăuntrice, ear' ochii înholbați strînsuri dure-roase sau strîmbarea neobișnuită a spinării tradează îmbolnăvirea rărunchilor (rinichilor), a besicii sau altor părți dinapoi.

Se întîmplă că animalul, deși abătut și cuprins de mare slăbiciune, rămîne stînd în picioare, semn vedit, că bolește de piept, când mai ușor poate rîsulă așa decît zăcînd. Statul îndelungat tradează slăbiciune și dureri în picioare. Animalul cuprins de ameteală, epilepsie (nevoie) sau boale de creeri se razimă pe picioarele resfirate (crăcănate, crăcite).

Semn aproape neîndoios de friguri și aprindere din lăuntru este, când urechile, coarnele și picioarele sînt acum ferbinți acum reci. Între semnele datorite frigurilor se mai numără pelea aspră și uscată.

De nu puțină însemnătate este pelița băloasă (mucoasă). Astfel numim pelița, care îmbracă pe din lăuntru nările, gura și pleoapele (genele). La animalul sănătos, pelița băloasă are culoare (față) trandafirie. Dacă apare mai roșie ca de obicei și capetă pete de un roșu întunecat, e semn de aprindere, adese cu friguri. Înălbindu-se, ea tradează sânge apătos ori slăbiciune. Galbină este ea când animalul s'a îmbolnăvit de ficat (maiu). În ajunul morții, pelița băloasă capetă față plumburie bălae.

Dacă animalul se codește la mîncare, e semn, că s'a îmbolnăvit sau că nutrețul e rău. În fața nutrețului neobișnuit, de soiu prost sau avînd miros greu, animalul s'apucă repede de mîncat, dar' tot așa repede se oprește. Dacă mîncă cu poftă și apoi sloboade nutrețul din gură, e semn, că s'a înecat, că 'și-a rînit limba sau că 'i-s'a pus ceva curmeziș. Aruncarea apei și nutrețului îmbăloșit pe nas îndegetează aprindere de grumaz (gît). Când dar' animalul se potigînește la mîncat, se va cerceta mai întăiu în gură, pentru de a știrici cauza rîului. Se întîmplă une-ori, că animalul linge bucuros pîreții și înghite pămînt, așchii, petri și c. l., semn de stomac stricat, de turbare sau alte boale de creeri.

La bovine, oi și capre se va lua în privire între altele felul rumegării. Rumegarea în silă, prea domoală, întreruptă sau altcum neregulată presupune mistuire rea, aprindere de mațe sau boale de stomac. Vitele, care rumegă în grajd stînd pe picioare, pătîmesc adese de piept.

Dacă bălegarul calului e mîerunt, întunecat și mai virtos ca de obicei, avem cuvînt a presupune stomac stricat sau aprindere. Aceași se poate zice despre

bovinele, al căror bălegar e uscat și de culoare întunecată. Semn de slăbiciune este bălegarul pufaios și moale la cal sau foarte apătos și verzîu la bovine. Bălegarul puturos, foarte subțire sau cuprînzînd mîncare nemistuită tradează mistuire rea ori stînginită. Dacă cufoarea (urdi-narea) e însoțită de friguri, e semn de slăbiciune și aprindere. Îmbălegarea prea rară, la câte 5—6 oare, presupune stomac potignit, strînsuri sau aprindere, ear' bălegarul gălbîniu, bălos și înfînat mistuire slabă și ficat îmbolnăvit.

Țelerul.

Țelerul (țelina, selina) este o legumă bănoasă, puțin expusă gîngăniilor, brumei și altor neajunsuri. Cultivat cu îngrijire, într'un pămînt gras, bine frăgezit și cam văros, el se desvoaltă cu îmbelșugare și produce căpătîni de mărimea pumnului. În pivniță printre nêsip se poate ierna cu înlesnire pînă în ajunul verii, când se vinde la orașe cu prețuri adese foarte mari.

Întăictate se cuvîne soiurilor cu foi mici și puține și căpătîni mari, netede, rotunde și avînd rădăcini subțirele la partea din jos, nu și pe de lături.

Sămînta de țeler încolțește cu mare anevoie. La prăsirea rî-adului se va purcede deci cît mai de timpuriu, prin Faur sau Martie. În lipsa unei rîsadnițe (melegar, pat cald) calde, care să pripească încolțirea, rîsadul se va cumpăra gata din oraș sau se va prăsi în grădină pe un petec de loc. Deasupra se presară țîrină puținică, care se apasă cu o bucată netedă de scîndură și se udă cu o străcurătoare deasă. Micile plante se răresc, se curăță de buruieni și se stropesc seara sau dimineața cu apă stătută.

Rîsadul ar trebui mutat într'un pămînt, care s'a fost expus gerului prin o săpătură adîncă cu hărlețul (arșeul, hărșeul). Primăvara se îngrășe cu mult compost sau gunoiu putred de vită, apoi se sapă din nou, se greblează și se împarte în straturi (rîzoare) oable de 120 centim. lățime. Săditul urmează a se face după-ce s'a ivit a șesa foaie. Depărtarea între fire, cari se pun după sfoară cu săditorul, se nu fie mai mică de 35 centim. Foarte priincios țelerului este udatul îmbelșugat cu apă moale și nu prea rece. Prin o îngrășare cu urină (ud) stătută în 3—4 rînduri, rădăcinile înaintează de minune și produc căpătîni adese uriașe. O cerință neapărată este scormonirea pămîntului de câte-ori buruienile încep a năpădi.

A cionta rădăcinile de pe marginea căpătînilor și a înlătura frunzele mai din jos este a slăbi plantele oare-cum înadins.

Scoaterea din pămînt ar trebui amînată pînă în ajunul iernii; căci tocmai în zilele tomnatice căpătîniile se îngroașe în pripă.

Raportul general

al
comitetului reuniunii române de agri-
cultură din comitatul Sibiiului, pe anul
1894.
(Urmare.)

Pentru asigurarea reuniunii față cu cumpărătorii am statorit următoarele: 1) vitele se vând între membrii reuniunii de pe teritoriul comitatului; 2) cumpărătorii se obligă a plăti prețul (fără interese) în 3 ani și în 3 rate; 3) cumpărătorii la primirea vitelor se obligă a depune pentru fiecare vită la cassa reuniunii fl. 20, care se vor computa în rata de pe urmă; 4) rata I-ă se obligă a o solvi la 5 Maiu 1894, a II-a la 5 Maiu 1895 și a III-a la 26 Aprilie 1896; 5) cumpărătorii au să subscrie o obligațiune după lege în acest înțeles. Într'aceea am însărcinat pe dl S. P. Barcianu, ca împreună cu dl Prickner, secretar ministerial, să facă cumpărarea alor 50 capete de vite de prăsilă. Vitele sosite în 2 transporturi (consistător din 4 tauri, 3 vaci cu 3 viței, 4 juninci de fătat, 11 juninci și 25 vitele), s'au vândut pe calea licitațiunii publice și au fost cumpărate între învoelile arătate mai sus de 29 membri, cu prețul total de fl. 6976 v. a.

(Lista care a arătat că aceste capete de vite cui și cu ce preț s'au vândut, s'a publicat la timpul seu în «*Foia Poporului*»).

La statorirea prețului de vânzare, după-ce dl secretar ministerial Pirckner ni-a pus în vedere, că numai în primăvara anului 1894 va fi în stare a ne da socoteala despre prețul cumpărării, al cheltuelilor de adunare etc., am fost siliți a ține seamă după calcul mijlociu de prețul de cumpărare, de cheltuelile cu cumpărarea, cu adusul etc.

Din suma totală încassată am votat dlui S. P. Barcianu, însărcinat cu însăși cumpărarea, un onorar de fl. 200, ear' cu întreținerea vitelor aici până la vânzare, cu tipărirea obligațiunilor etc. am cheltuit 55 fl. 42 cr., în total deci s'au cheltuit 255 fl. 62 cr. Totodată ne luăm voe a vă face cunoscut, că până la data de față nu ni-a sosit dela înaltul minister porunca de plătire a celei dintâiu și celorlalte rate din prețul vitelor.

În ceea-ce privește *afacerile noastre din lăuntru*, vă facem cunoscut, că în decursul anului 1893 comitetul a ținut în total 13 ședințe, în care s'au rezolvat 137 obiecte. 5 ședințe au fost conduse de presidentul reuniunii dl Eugen Brote, ear' restul de 8 ședințe, după-ce dl president a fost nevoit a părăsi patria, au fost conduse de vicepresidentul domnului I. de Preda.

Numărul membrilor s'a urcat în decursul anului 1893 la cifra de 424, un spor deci față cu anul trecut de 62 membri.

Cu părere de rău însemnăm perde-
rile îndurate prin răposarea în 1893 a
membrilor ordinari: Dr. Ioan Crișan,
profesor seminarial, Ioan Nicolae Imberuș,
econom, ambii din Sibiu, Pompiliu Pipoș,
publicist în Cernăuți și Dionisie Calefariu,
paroch în Sărata.

Tot la acest loc ne luăm voe a vă
pune în vedere greaua lovitură, ce a ajuns
tinera noastră reuniune prin încetarea din
vieață a valorosului și zelosului membru
ordinar al reuniunii și totodată controlor
al ei, a dlui S. P. Barcianu din Răși-
nari, întâmplată la 5 Iulie n. a. c. Ajun-
gând astfel în vacanță postul de contro-
lor, comitetul a însărcinat cu îndeplinirea
slujbei lui, până la adunarea generală, pe
secretarul reuniunii domnul Victor Tor-
dășianu.

Însemnarea membrilor o alăturăm
sub II.

Privitor la averea reuniunii vă adu-
cem la cunoștință următoarele:

Din rațiociniu se vede, că în decur-
sul anului 1893 am avut un venit de
660 fl. 84 cr., ear' cu rămășița din anul
1892 în sumă de 796 fl. 08 cr., un venit
total de 1456 fl. 92 cr.

Din isvoarele proprii ale reuniunii
au încurs suma de 1148 fl. 45 cr., ear'
restul de 1489 fl. 47 cr. a încurs pre-
cum urmează: 1188 fl. 07 cr. este prețul
vitelor, împreună cu valoarea timbreilor
pe obligațiile date de cumpărătorii și in-
terese după suma prețului depusă; fl. 270
o formează ajutorul primit dela comisiu-
nea economică comitatensă pentru premiile
expoziției din 1892 și 1893, ear' fl. 20
este plățirea deosebită a comunei Raco-
vița din împrumutul de fl. 200.

Sumele dela «*Întratele*» rațiociniului
în asemănare cu ale budgetului dau ur-
mătorul rezultat: *Mai mult încassat* ca
plănit pentru cheltueli la titlul II. din
budget „Interese după depuneri“ cu 28 fl.
73 cr., și la titlul V. „Premii pentru
expoziții“ cu fl. 100, încassați numai
în 1893 pentru expoziția din 1892, ear'
venitele dela Nr. curent 9, 10 și 11 în
total cu 38, 47, n'au fost preliminate.

Sumele dela «*Eșitele*» rațiociniului
în asemănare cu budgetul dau următorul
rezultat: *Mai mult cheltuit* ca prevăzut
la titlul III. din budget: „Întruniri agri-
cole“ cu fl. 23; la Nr. curent 7 „Spese
cu cumpărarea vitelor“ cu 255 fl. 62 cr. și
Nr. curent 18: „Tipărirea raportului ge-
neral pro 1892“ cu 38 fl. 85 cr., n'au
fost preliminate. Peste tot dar' s'au
cheltuit mai mult decât s'a fost prevăzut,
cu 61 fl. 85 cr.

Mai puțin venit ca prevăzut la titlul
1 din budget taxe dela membri cu fl. 190.

Mai puțin cheltuit ca prevăzut la
titlul 1: din budget „distribuire de se-
mințe“ cu 3 fl. 30 cr.; la titlul 2: „Pro-
curare de cărți agricole“ cu 57 fl. 90 cr.;

la titlul 6: „Spese de cancelarie, porto“
etc. cu 41 cr.; la titlul 8: „Spese ne-
prevăzute“ cu 11 fl. 57 cr.; la titlul
10: „Distribuire de pomi altoiți“ cu fl. 12;
în total deci cu 85 fl. 18 cr.

În ceea-ce privește cheltuelile dela
titlul 3: cu fl. 23. „Întruniri agricole“,
se înțelege din împregiurarea, că în anul
1893 s'au ținut întrunirile agricole, ex-
poziția de vite și adunarea generală,
aproape toate în cele mai depărtate co-
mune de centru; cei 255 fl. 62 cr. cad
în sarcina cumpărării vitelor, ear' 38 fl.
85 cr. spesați pentru raportul general,
pe care am crezut de cuviință a-l tipări
și distribui între membri, prin ceea-ce
s'a ajutat la ținerea legăturii între reuniune
și membrii ei.

S'a cheltuit dar' mai mult cu 61 fl.
85 cr., pentru care ne rugăm a ni-se da
împuternicire acum, cu atât mai virtos,
cu cât la alte stări ale budgetului s'au
făcut economisări (păstrări) în total cu
85 fl. 18 cr.

În decursul anului 1893 am adaus
la fondul statornic interesele de 35 fl.
64 cr. după capitalul seu, care azi se
urcă la suma de 819 fl. 11 cr., ear'
suma de 831 fl. 49 cr. ni-a rămas în
bani gata.

Darea de seamă a cassarului se ală-
tură sub III.

Averea întregă a reuniunii s'a urcat
la 1905 fl. 29 cr. Valorile, din care se
compune această avere, se ved din inven-
tarul alăturat sub IV., cărui alăturăm și
însemnarea colecțiunilor agricole sub V.

Pentru anul 1895 ne luăm voe de
a supune întăririi D-Voastre planul de
budget de sub IV. El prevede un venit
anual de fl. 775 — și spese totale de
fl. 662, — ar rămâne deci un prisos de
fl. 113. La alcătuirea budgetului ne-am
abătut dela cel de pe 1894 numai încât
s'a lăsat afară suma pusă pe 1894 pen-
tru organul reuniunii cu fl. 150.

Terminând astfel darea de seamă
despre lucrările îndeplinite de comitetul
D-Voastre în 1893, dați-ne voe de în-
cheiere să aruncăm în cele următoare o
privire în fugă asupra lucrărilor mai în-
semnate săvârșite de reuniunea noastră
dela înființarea ei:

Sunt 12 ani trecuți de când Românii
s'au sbuciumat pentru dobândirea drep-
tului de a ave și ei o reuniune de agri-
cultură, dar' când fruntașii români au
cerut să li-se deo voe de a se înființa o
reuniune agricolă pentru toți Românii
din țerile coroanei Sfântului Stefan
li-s'a tăgăduit cererea și bărbații iubitori
de binele poporului siliți au fost a părăsi
acest gând măreț și a se folosi de puținul,
ce li-s'a pus în vedere, adecă s'au
restrîns pe lungă a cere învoire pentru
o reuniune restrînsă în lucrarea sa la
marginile unui singur comitat și astfel au

înființat la 1888 „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului”.

În adunarea cea dintâi dela 28 Februarie 1888 a fost ales comitetul D-Voastré și dela acest dat începe lucrarea pacinică a acestei reuniuni pe terenul cel binefăcător și dintre toate cel mai patriotic — pe terenul agriculturii.

Încrederea de care s'a bucurat reuniunea noastră la populațiunea dela sate și căldura cu care aceasta ne-a îmbrățișat se vede din lucrările săvârșite în acești 6 ani trecuți.

Trebue însă să spunem din capul locului, că reuniunea noastră e ceva nou și că dela atare numai cu încetul și treptat se pot aștepta roade mai mănoase.

Dintru început străduințele noastre au fost îndreptate spre țeranul român, talpa țerii, și deoparte pentru a fi cunoscuți tuturor agricultorilor români din comitat și a le câștiga încrederea, ear' de altă parte pentru a ne încredința de scăderile de care suferă agricultura și a pute aplica leacul potrivit, deja dela începutul lucrării noastre am cercetat, încât ni-a ajuns timpul, pe țeranii din mai multe comune la vetrele lor.

Astfel în anul 1888 — întâiul an al lucrării noastre — am ținut cea dintâi întrunire agricolă în *Seliște*; în 1889 s'au ținut asemenea întruniri în *Apoldudejos*, *Nocrichiu* și *Rășinari*; în 1890 în *Gurarului*; în 1891 în *Poplaca*, *Sadu*, *Bungard*, *Săcădate*; în 1892 în *Poiana* și în 1893 în *Racovița*, *Lancrăm*, *Slimnic* și *Roșia-săsească*, așadar în total 14 întruniri. Vorbirile ținute la aceste adunări s'au referit la cultura pământului după comasare, la ținerea rațională a vitelor, la viierit, la cultura fânățelor (cu deosebire a fânățelor de munte), la introducerea culturii nutrețurilor măiestrite, precum: trifoaie, napi, luțernă etc.; la cultura grădinilor de legumi, pomărit etc.; la fabricarea brânzei de casă; la foloasele pentru popor a „Tovărășiiilor agricole” și a „Tovărășiiilor de credit sătești”; mai departe după puțință s'au pus în lucrare unele mașini agricole etc. Afară de zisele întruniri agricole am ținut și unele adunări generale prin comune și anume în *Seliște* (în 1891), în *Sebeșul-săsesc* (în 1891), în *Boița* (în 1892) și în *Fofeldea* (în 1893).

Cu scop de a urni și încurajia adevărata propășire în *economia vitelor* reuniunea noastră a întocmit 4 *exposițiuni de vite* împreunate cu împărțiri de premii în bani și anume: la 1890 în *Rășinari*, la 1891 în *Tilișca*, la 1892 în *Avrig* și la 1893 în *Pianul-român*. La aceste expoziții pe lângă că s'au dat îndrumări folositoare despre ținerea, hrănirea, despre scăderile ș. c. l. a vitelor — s'au împărțit premii în suma totală de fl. 295 (la cele 3 dintâi câte fl. 65 și la cea din urmă fl. 100). Tot în scopul numit

proprietarii au fost îndemnați a lua parte cu vitele lor la *tirgurile de vite de prăsila*, ce se pun la cale și ajută de comitat în fiecare primăvară la Sibiu, dar mai presus de toate s'au mijlocit cumpărarea pe credit în toamna anului trecut a rasei de vite *Pinzgau*.

Cu privire la *cultura poamelor* și îndeosebi în scopul producerii în mare de poame de un soi și mai alese, s'au cumpărat de reuniune meri pătuli, care s'au plantat și anume în 1891 în grădina fiecărui membru al reuniunii cu locuința în *Seliște*, în 1892 în *Gurarului* și în 1893 în *Tilișca*, apoi s'au împărțit surcei nobili de mere pătule și pere pergamute târzii, s'a întocmit un curs de instruire în altoit pomi (în 1893 în *Rășinari*); s'au cerut (în 1892) dela înaltul minister și ni-s'au trimis 1000 meri, 1000 peri și 500 cireși pădureți, care se află plantați în grădina economiei de instrucțiune din *Rășinari*.

(Va urma.)

Căldura grajdului.

În vedere avem mai ales căldura în cursul iernii. Această căldură este datorită animalelor, cari o produc din nutrețul mistuit și trecut în sânge. În măsura, în care scade căldura sub 10° C. (adecă 10 graduri după Celsius), animalele sunt nevoite să mănânce nutreț mai mult și anume 5—6 la sută de fiecare grad scăzut. Unde d. p. căldura ar fi scăzut la 7 graduri, în loc de 100 măji de fân sau alt nutreț ele vor ave trebuință de 115 măji, care spor trebue folosit numai și numai în scopul de-a produce căldura ce lipsește. De fiecare grad peste 10 și până la 16, câștigul în nutreț este de 2—3 la sută. Căldura prea mare are și ea scăderea, că moleșește trupul și slăbește pofta de mâncare și tăria animalului.

Ca cea mai priincioasă s'a adevărit căldura de și anume pentru: *cai* 18—20° C., *vaci* cu lapte și *vifei* 20° C., *vite de îngrășat* 12—14° C., *oi lănoase* 12° C., *oi tunse* și *mici sugători* 20° C., *oi și rimători de îngrășat* 12—14° C., *scroafe cu purci* 20° C., *galițe de prăsila* 20° C. și *galițe de îngrășat* 12° C.

La măsurarea căldurii ne servim de un „termometru”. Astfel se numește instrumentul, care ar trebui acățat în grajd, dacă este să brodim căldura priincioasă animalelor. Cei 60—90 cr. spesați pentru termometru se răsplătesc cu prisos.

Poamele ca nutremânt.

În timpul mai nou s'au făcut cercetări amănunțite, prin care s'a adevărit că, în ce privește materia nutritivă, un ou de găină face cât 1/2 chilog. de cireșe sau vișine, 2/4 chilog. mere sau struguri, 1 chilog. agriși (coacăză, borboane, merele)

și cât 2 chilog. de pere chiar. S'a adevărit earăși, că în 100 chilog. de cartofi (crumpene, picioici, baraboi) se află materie nutritivă întocmai ca în 114 chilog. cireșe sau vișine, 120 chilog. mere sau struguri, 192 chilog. pere sau 327 chilog. prune.

Cu alte cuvinte, poamele și îndeosebi perele și prunele sunt foarte puțin nutritivă, așa că cine ar fi mâncând numai poame, în curând al slăbi și în cele din urmă ar trebui să moară. În adevăr, poamele și strugurii servesc nu atât ca hrană, ci mai ales ca având însușirea neasemuită de-a răcori trupul cum și de-a subția și curăți sângele.

Scutirea parilor și stîlpilor contra putrezirii.

După-ce s'au uscat bine, parii (aracii) se țin, în curs de câteva zile, cu capetele ascuțite în lapte de var și se pun la uscat, apoi se feștesc cu vitriol (acid sulfuric) amestecat cu tot atâta apă.

Un ziar german susține, că parii, pociumpii și stîlpii uscați și astfel pregătiți se împetresc și ar fi mult mai trainici decât cei unși cu păcură sau părliți la foc,

Înțepenirea ferului în peatră.

Un cleiu foarte trainic dobândim amestecând rășină topită cu o porție nu prea mare de cărămidă pisată și cernută. Cu chipul acesta dobândim un fel de ciment rășinos, care se aplică în stare ferbinte, adăugând bucățile de cărămidă. În deosebire de pucioasă, care se macină dela o vreme, cimentul rășinos întrunește toate cerințele dorite, anume se împetreste de minune, nu cășunează ruginire nici nu se topește în apă și ține așa zicând în nesfârșit.

Lictar din mere și pere degerate.

Merele și perele, cari ar fi degerat, nu pot fi păstrate. Trebue deci altcum folosite și anume se pun în apă rece spre a se desgheta, apoi se ferb cu puțină apă sau și mai bine într'o baie de aburi. După-ce s'au înmuiat îndeplin, se trec prin sită. Cirul astfel dobândit se ferbe până-ce a dobândit virtușimea lictarului de prune, asupra căruia vorbisem cu alt privilegiu.

Stîrpirea moliiilor din covoare și alte țesături.

Moliile, cari s'ar fi încuibat în covoare, canapele, jilțuri, flanelă și c. l., se pot stîrpi așa, că punem deasupra o pânzătură udă, peste care trecem cu un fer de călcat nu prea ferbinte. Căldura și aborii înferbentați răsbat înlăuntru și nimicesc moliile cu ouă cu tot.

Știri economice.

Mișcarea postală și telegrafică a Ungariei în anul 1893. După darea de seamă a ministrului ung. de comerț (neguțătorie), în anul amintit *mișcarea postală* a sporit cu repejune, anume s'au expedit (trimis) cu 12 mil. piese (bucăți) și 246 mil. fl. mai mult ca în 1892. Expediția totală este de 309 mil. piese și 2597 mil. fl.

Expediția locală în Budapesta e socotită pe fiecare zi cu 16.000 epistole și bilete de corespondență, 7800 piese tipărituri și mostre (probe de mărfuri), 2500 epistole recomandate și 300.000 fl. în epistole de preț și asigații.

În Ungaria întreagă se află 4430 oficii (direcțorii) postale (contra 4402 în an. 1892), 6929 cutii postale (contra 6687 în an. 1892). În total s'au expedit cu posta 309,071,240 piese (c. 296,954,731) în preț de 2,597,145,210 fl. (contra 2,351,392,316 fl.) cu pachete în greutate de 49,969,760 chilog. (contra 44,391,740 chilograme).

Epistole s'au expedit în țeară 140,048,740, în străinătate 27,718,560, din străinătate în țeară 32,764,700 și 4,231,080 trecătoare (contra 123,470,270, 26,719,080, 31,783,410, 3,377,460 în an. 1892). Pachete s'au expedit în țeară 6,274,700 (contra 6,103,280), în străinătate 1,300,360 (contra 1,319,200), din străinătate 4,686,300 (contra 4,225,180), trecătoare 494,860 (contra 322,360), ear' epistole cu bani în țeară 1,557,120 (contra 1,699,120), în străinătate 204,840 (contra 248,600), din străinătate 318,660 (contra 334,860), trecătoare 54,420 (contra 41,740). Asigații postale s'au expedit în țeară 9,627,315 în preț de 254,304,517 fl., în străinătate 3,328,551 în preț de 129,358,706 fl., din străinătate 1,208,157 în preț de 44,972,553 fl.

Ramburse postale au fost 2,889,720 piese în preț de 25,481,000 fl. (c. 2,660,920 piese în preț de 23,357,000 fl.) Mandate postale s'au trimis 215,555 piese în preț de 9,970,374 fl. (contra 184,581 în preț de 8,559,859 fl.).

Ziare s'au expedit în țeară 63,794,622 piese (c. 64,888,849), în străinătate 3,198,914 (contra 3,208,203), din străinătate 7,746,236. Ziarele apărute în Ungaria, în număr de 63,794,622 exemplare și cele 3,198,914 exemplare trimise în străinătate, laolaltă 66,993,536 exemplare, au fost mai ales politice și anume 44,142,165 exemplare, dintre cari 30,426,037 în limba maghiară și 13,716,128 în limba germană. După limbă au apărut 67% (la sută) ziare maghiare, 23% germane, 2% germano-maghiare, 3% croate, 1% slovace, 1½% sârbești, 2% române, ½% în alte limbi (contra 65%, 25½%, 1%, 4%, 1%, 1½%, 1½% și ½%). Așadar expediția ziarelor maghiare au sporit în paguba celor germane, a celor române a mers sporind, ear' a celor sârbești a mers scăzând.

Un șerpe, care înghite pe altul.

La grădina de animale din Paris s'a întâmplat un fapt ciudat. Erau doi șerpi australici, lungi de 3 metri fiecare. Într-o zi grădinarul (ingrijitorul) le dete un iepure de casă. Amândoi șerpii năvăliră deodată asupra bietului iepure și întâlnindu-se, unul din ei înghiți pe celalalt.

Un alt fapt s'a întâmplat în Londra. Într-o cușcă erau doi șerpi, unul de 9, ear' celalalt de 8 urme în lungime. Într-una din zile, ingrijitorul deschizând cușca, văzu numai

un șerpe. Nu mai era nici o îndoială, că își înghițișe tovarășul. Era așa de umflat, încât solzii se despărțiră deolaltă și nu se putea mișca nici încolăcl. Se dăduse fiecareia câte un porumbel. Cel mare l'a înghițit numai decât, ear' șerpele mai mic începuse să mănânce pe al seu. Pe semne cel mai mare s'a aruncat asupra celeilalte părți a porumbelului și a început să îndoape pe tovarăș. Rămășița a mers de sine.

Diamante din greu. Aproape de orașul Kimberley, în Africa de mează-zi, s'au descoperit numeroase băi (mine), din cari se scot an de an diamante în preț de mai multe sute de milioane florini. Chiar și numai marfa furată de băieși este prețuită cu 12 mil. fl. la an. În timp de abia 15 ani, cutare tovarășie din Kimberley a scos, din o singură baie, 72 măji de diamante în preț de 240 mil. fl. Spre acest scop au trebuit înlăturate stânci și petri netrebnice în greutate de 400 milioane măji. Lucrul a costat vre-o 156 mil. fl. și astfel câștigul curat al tovarășiei face 84 milioane florini.

Spre a ne face închipuire de mulțimea și prețul diamantelor africane, adaugăm, că în Kimberley se află vre-o 20 tovarășii de felul celei amintite.

Bateria monetelor în semestrul dintâiu. În cuartatul dintâiu al anului de față s'au bătut 29,337,378 coroane de argint, în al doilea cuartal 3,937,654, laolaltă 33,275,32 coroane. În circulație s'au pus 28,764,363 coroane, rămânând astfel un prisos de 4,510,669 coroane. Piese (bucăți) de câte 20 și 10 bani de nichel s'au bătut 12,442,568 coroane și 80 bani, din care în circulație au intrat 7,130,663 coroane și 40 bani, rămânând astfel ca rezervă 5,311,905 coroane și 40 bani. — Piese de câte 2 și 1 cr. de bronz s'au bătut 808,014 coroane și 19 bani, în circulație 499,752 coroane și 58 bani, rămânând 308,261 coroane și 61 bani.

Mișcarea telegrafică în anul 1893 a mers sporind. Lungimea sîrmelor face 57,706 chilom. (contra 56,871 în an. 1892) la telegrafiile de stat, ear' la ale căii ferate 35,489 chilom. (contra 33,006). Oficii telegrafice au fost 971 (contra 901), ear' oficii telegrafice la căile ferate 1198 (contra 1188). Mișcarea telegrafică însași a sporit cu vre-o 16% și anume s'au expedit în țeară 3,850,187, în străinătate 1,133,330, din străinătate 1,130,376, trecătoare 408,409, laolaltă 6,521,923 telegrame (contra 5,671,579). Creștere s'a arătat față cu Austria, Germania, Bosnia, România, Sârbia, Franța, Italia și Anglia, ear' scădere față cu Bulgaria, Belgia și Dania.

O nouă boală a viței de viie. În Franța s'a ivit o nouă boală a viței de viie, care este aproape tot atât de stricăcioasă pentru viie ca și filoxera. Noua boală se numește „*Gammose baccilaire*“. Din cauza aceasta, ministrul unguresc de comerț a și dat ordinațiune cătră mai multe direcțiuni ale căilor ferate ungare, prin care fără îngăduință dela minister, oprește atât importarea, cât și trecerea prin țeara noastră a ori-cărui soi de vițe de vii din străinătate, nefăcând abateri nici Austria și Croația.

Cât a costat descoperirea Americii? O foaie din Genua (Italia) adeverește pe temeul unor date scoase din archive vechi, că leafa anuală a lui Columb, descoperitorul Americii, a fost de 1600 lire=lei; doi căpitani de corăbii, ce-i avea cu sine, primiau leafă de câte 900 lire la an, ear' simbria ostașilor de rînd era 12 lire și 25 centime=bani la lună. Cheltuelile întregii călătorii ating suma de 36.000 lire. Astăzi ar costa înzecit atâta.

Din traista cu povețele.

Intrebarea 228. În nr. 33 al „*Economului*“ din a. c. m'ați sfătuit să cer ajutor contra boalei „tusă cu sânge“ dela dl. Buicliu, medic primar la spitalele brancovenești în București. În unul din numerii următori însă am cetit, că doctorul Viguerot din Geneva (Elveția) ar fi aflat leac contra „tuberculozei“. Sînt hotărît a merge la unul și Vă rog se m'e sfătuți la care? Dacă la acest din urmă, cât costă trenul din Dej la Geneva?

Aug. Boju, econom.

Răspuns. Mărturisim, că înșine puțin crezământ am dat știrilor din ziare despre că Viguerot ar fi descoperit un leac sigur contra tuberculozei. Că avem cuvânt a bănui, servească faptul, că de atunci încoace ziarele tac mulcom, semn aproape invederat, că leuirea nu a isbutit după dorință. Tuberculoza (oftica, boala uscată) este o boală grea, care nu arare-ori se vindecă de sine, dacă n'a apucat a se înrîi și ajută Dumnezeu. Între cerințele vindecării se numără: hrana bună, traiul foarte cumpătat, petrecerea în aer curat, odichna și ferirea de receală. Înșine nu știm, însă la ori-ce stație sau gară poți afla, cât costă trenul. Sfatul nostru ar fi să nu-ți mai frămênți gândul cu mersul la Viguerot, fiindcă o călătorie așa îndelungată ar înrîi boala și ar trebui să cheltuești o mare sumă de bani fără a prevedea isbutirea. Dacă tocmai voești să cerci norocul airea, atunci pleacă la București, însă numai în urma sfătuirii cu medicul de casă.

Intrebarea 229. Am fost cumpărat la un tîrg de țeară, înainte cu abia 2 luni, o canapea frumoasă, din care am văzut ivindu-se molii și care amenință a molipsi și alte țesături de lână, cojoace și c. l. Canapeaua a fost nouă și în locuință nu s'au aflat molii. Vă rog să-mi împărtașiți în prețuita „*Foaia Poporului*“ un mijloc de stîrpire, dacă se poate, fără a fi nevoit să defac învelișul (îmbrăcămîntea) canapelei.

M. Faur, cantor.

Răspuns afli în nr. de față al „*Economului*“. De cumva nu ai isbuti, atunci nu rămâne decât să destrami canapeaua și să opărești căptușeala și călții, cari pe semne au fost molipsiți mai înainte.

Intrebarea 230. Avînd în anul de față, plugarii de pe la noi lipsă de nutrețuri pentru vițe, — vă rog să binevoți a ne împărtași prin „*Foaia Poporului*“, că de unde am pute cumpăra țărîțe de grâu în măsură mare, cu vagonul, și cu cât maja metrică?

S. Sebeș.

Un econom.

Răspuns. Scrie dlui Stefan Moga, Franzelar în Sibiu, și dînsul în tovarășie cu alții, poate că îți va trimite, deși nu sînt prea multe nici în Sibiu. În Sibiu se vinde maja metrică cu 4 fl.

LOTERIE.

Tragerea din 24 Noemvrie n.
 Budapesta: 33 28 16 57 73
 Tragerea din 28 Noemvrie n.
 Sibiu: 66 27 67 51 16

În librăria „**Institutului tipografic**“ se află de vânzare **Călin-darul Revistei „Lumea Ilustrată“** pentru anul 1895 cu prețul de fl. —.65 cu trimiterea postal fl. —.70.

Betia

se vindecă prin Antibetin, întrebuițat cu rezultat strălucit în o mulțime de ca-suri Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă 2 fl. 20 cr., 1 dosă dublă pentru morbul învechit, 4 fl. 40 cr. trimițându-se suma din urmă și se trimite franco în toate țerile. Se capetă la farmacia „La Vultur“, Lugoj, nr. 112, Bănat. (2787) 4-8

La „**Institutul Tipografic**“ în Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului
Dr. IOAN RAȚIU.
 Cu 50 cr.

Portretul domnului
Dr. V. LUCA CIU.
 În mărime de 38x28 cm.
 Cu 50 cr.

TABLOUL
Deputațiunii române la Viena.
 Cu 2 fl.

TABLOUL
„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.
 În mărime 33x50 cm.
 Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților
 în
PROCESUL MEMORANDULUI.
 Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.
 Cu 3 fl.

TABLOUL
BIUROULUI DE PRESĂ.
 Cu 3 fl.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, str. principală nr. 2.
 Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000; Fond de rezervă fl. 70.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat. După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

[1418] 20-27

CAROL F. JICKELI,

negustorie de fer in Sibiu

representanță și deposit de mașini agricole

dela

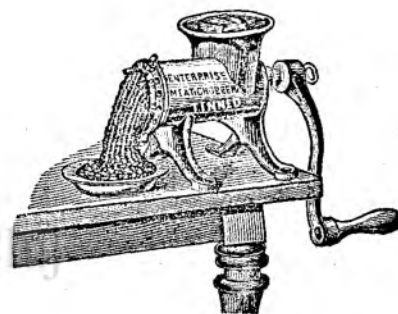
Clayton & Shuttleworth.

Mașini veritabil americane
 de pisat carnea

[2498] 2-4

Forma 5 și 10.

Forma 12 și 22.

Enterprise

Nr. 5	10
pisează într'un minut	1/2 1 chlgr.
1 bucată	4.— 6.—

Nr. 12	22
pisează într'un minut	1 2 chlgr.
1 bucată	5.70 9.50

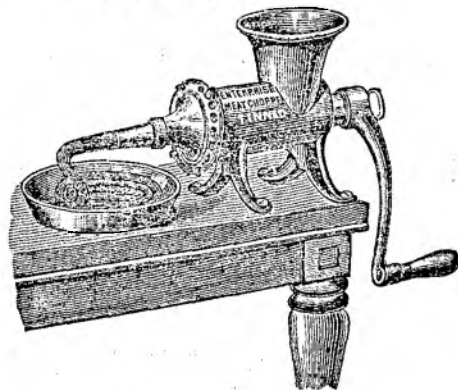
Mașinile americane de pisat carnea

Enterprise

se pot întrebuița și la umplutul cârnaților. Spre scopul acesta se delătură cuțitul și discul dela des-chizeture înlocuindu-se prin pâlnia (tolcerul) de umplut cârnații, precum arată ilustrația de alături.

Pâlnii (tolcere) pentru umplutul cârnaților:

Nr. 5	10	12	22
diametru 15, 18, 20 mm.	1 buc. fl. —.25	— .25	— .30 — .35

Amnare magnetice (Diamant)

Nr. 99 cu mâner de corn de cerb. lungimea întreagă 36 cm. 1 bucată fl. 1.60

Nr. 83 cu mâner de cusitor lungimea întreagă 29 cm. 1 bucată fl. 1.50.

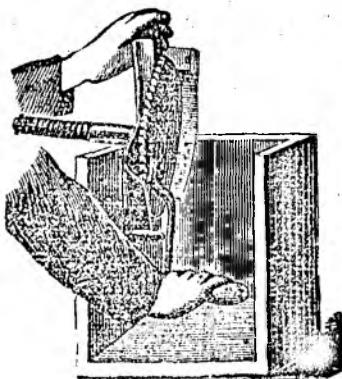

Nr. 123 cu mâner de cusitor lungimea întreagă 19 cm. 1 buc. 60 cr.

Sfârmitor de cucuruz

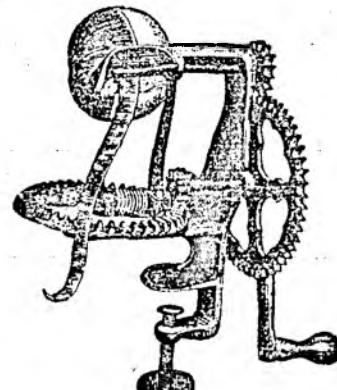
Mașină de curățit poamele

Cumpărându-se 9 bucăți se dă a 10-a bucată gratuit.

1 bucată fl. 1.40.

Cumpărându-se 9 bucăți se dă a 10-a bucată gratuit.

1 bucată fl. 2.—.

Epistolele mă rog să se scrie românește.

Bazarul vienez de coroane

Viena, V/I Rüdigerasse Nr. 1, Blumenhaus,

este una dintre cele mai solide și mai plăcute firme din monarhie, unde se pot comanda cei mai necesari articoli, toți cu 1 fl. Fiecare obiect are valoare îndoită, costă însă numai 1 fl.

1 florin sau 2 coroane fiecare bucată.

La coroana

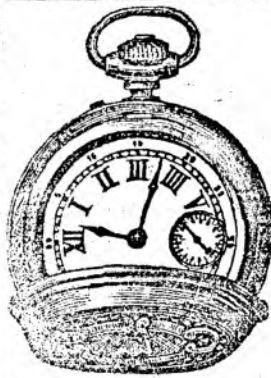

ungară.

La coroana

ungară.

Oroloage de buzunar

regulate precis, recunoscută ca de cea mai excelentă calitate, cu mecanism-remontoir veritabil, neperitor, de argint, metal lustruit, precum și de argint probat de 13 loți, admirabil lucru, foarte frumos gravate, cu sticlă de cristal, cu aparat de secunde și arătătoare, toate se trag la mâner fără cheie și ajustate splendid cu toate inovațiunile tehnice moderne de artă orologeriei, regulate precis foarte punctual, se capătă în 4 sort.

Numai fl. 3.

fl. 3. un orologiu remont. de buzunar, de nickel, dela Chicago cu arătător de secunde, cu werk precis regulat. fl. 3.

- fl. 4. Un orologiu remont. de nickel, fin de prima cal., construcț. cea mai excel. și mai punctuală cu minutar. fl. 4.
- fl. 5. Un orologiu remontoar de nickel cu capac dublu și werk regulat precis. fl. 5.
- fl. 6. Un orologiu remont. de buzunar, de aur amer., cu trei capace, fin aurit, abia se deosebește de aurul verit., gravat frumos și punctual regulat. fl. 6.
- fl. 7. Un orologiu remont. de buzunar, de argint veritabil, cu coverișe fin gravate, precis regulat. fl. 7.
- fl. 9. Un orologiu remont. de buzunar, de argint veritabil, cu capac dublu, fin gravat și precis regulat. fl. 9.
- fl. 12. Un orologiu de buzunar, anker remontoar de argint veritabil cu 15 rubine, merge precis. fl. 12.

Numai fl. 1.65 pro bucată.

3600 splendide așa numite

Toale de cai

se vor vinde cât mai iute pe prețul jumătate, după ce furnizarea s'a sistat. Aceste splendide țoale de cai sunt 190 cm lungi și 130 cm late, provăzute cu margini vârgate, groase ca o scândură, călduroase ca un cojoc, și costă acum, cât ține proviziunea, cu bordure bogate pro bucată

I-a cal. economie fl. 1.65. II-a cal. domnești fl. 2.50. III-a calit. birjari fl. 3.—

1 florin sau 2 coroane bucată.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acătătoare 1 fl.	1 inel din aur-doucle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă. 1 fl.	1 pălărie bărbăt. din păslă moale foarte țuțoare 1 fl.	4 cravate bărbătești fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păreche mănuși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 1 fl.	1 păreche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașe bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărb din pânză de casă bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărb. într'o culoare ori cu vârgi frumoase 1 fl.	3 păreche ciorapi fem. într'o culoare sau cu vârgi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasă, fason parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașe femeiască din șifon ori în cu broderii 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu broderie fină 1 fl.	1 păreche ismene fem. din șifon, cu broderie fină 1 fl.	1 sucnă călduroasă, cu brodure 1 fl.	3 șorțuri de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de spelat. 1 fl.	1 șorț de lister, calitate bună, caro, chivit, 1/4 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stofă de jute desin frumos 1 fl.	1 cearecăță de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergare, calitate bună, caro, chivite 1 fl.
1 față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătășă 1 cot de mare și în orice culoare 1 fl.	3 batiste de mătășă de Lyon, în mai multe colori 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 1/4 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichlibar 1 fl.	1 pipă pentru burghezi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu ințea fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din pele cu incheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpăș cu o lumină intensivă 1 fl.	1 atulă de cusut de mătășă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoaterea dopurilor. 1 fl.	1 crucifix din metal topit, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 3 cm. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe frane din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 1 fl.
1 țuțoare de zăhar splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	Împărăteasa și Impărăteasa, 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 briciu, tăiș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Numai fl. 5.75 costă o bucată întregă de 30 coți, de pânză de casă excelentă, trainică, solidă, de calitate lată

Numai fl. 6.25 costă o bucată întregă de 30 coți de haine de pat din Sternberg, prima calitate, bună de spelat în toate colorile, foarte trainică.

Numai fl. 5.50 costă o bucată întregă 30 coți, prima calitate oxford, în toate colorile, soiu trainic, pentru cămăși și rufe de casă

Numai fl. 5.50 costă o bucată întregă 30 coți, calitate excelentă pentru cămăși Schifon, fină ca cea din in, foarte bună și trainică.

2 florini fiecare bucată.

1 păreche pantaloni de iarnă pentru bărbați, făcut elegant în toată mărimea 2 fl.	1 jachetă pentru domni și dame în orice mărime. 2 fl.	6 metri de covoare, sortă bună, cu brodură colorată 2 fl.	1 covor pentru așternut, înaintea patului, frumos lucrat 2 fl.	1 perdea modernă pentru ferestri de jute sau dantele 2 aripi complete 2 fl.	1 tacâm de masă pentru 6 persoane, 1 pânzătură, 6 serviete fine 2 fl.	1 bucată pânză garn. 1/4 lată 7—8 metri lungă, deasă 2 fl.	3 bucăți cămăși de oxford pentru lucrători foarte trainic lucrată 2 fl.	1 blusă de dame modernă din satin fin, muștra cea mai nouă 2 fl.
1 serviciu din porcelan de cafea pentru 6 persoane, 15 bucăți, 2 fl.	1 pelerină de iarnă din lână 1/4 mare, groasă călduroasă 2 fl.	1 stampilă de cauciuc cu ori-ce nume, dimpreună cu culoare 2 fl.	1 lanternă magică pompoasă cu figuri mari și cu instrucțiune 2 fl.	1 plapomă excelentă și bună, lucrată în culoare vînătă și roșie 2 fl.	1 cușmă fină pentru domni 2 fl. 1 muf pentru dame prima calitate 2 fl.	1 cămașe de flanel pentru domni în toate colorile, foarte călduroasă 2 fl.	1 batistă de Lyon veritabilă de mătășă, mare, în ori-ce culoare 2 fl.	1 păreche de feșnice de salon Alpacca, fason mare, elegant 2 fl.

Pentru atențiune: Comande în scris se trimit în 24 ore, cu rambursă postală sau trimițându-se banii înainte, mărfurile, care nu convin se pot îndată schimba, sau banii se trimit înapoi prin firma:

Wiener Kronen-Bazar FEKETE in WIEN V., Rüdigerasse Nr. 113.